

3.3. „Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: személy és gépjármű be- kiléptetésének szabályai”

CÉL

Célkitűzés a foglalkozással kapcsolatosan; a személyek, gépjárművek be/kiléptetése, a szállítmányok ellenőrzésének szabályszerű végrehajtása. Rendellenesség észlelése esetén a szakszerű fellépés és eljárás rendje, lépései.

A foglalkozás **fő kérdései;**

Személy,- és áruforgalmi
szolgálati feladatok

Személyek,- gépjárművek ki,-
és beléptetése

A szállítmányok,
ellenőrzésének végrehajtása

Rendellenesség esetén történő
szakszerű fellépés és más specialitás

Bevezető

A személyek, - gépjárművek ki/beléptetésének ellenőrzése szinte majdnem általánosnak mondható feladat a személy- és vagyonőrök esetében.

Ez a feladat illetve tevékenység főleg nem az erőszakos behatolástól véd, hanem szabályozott keretek között kívánja tartani a védett objektum és a külvilág közötti személymozgást ki,- és befelé egyaránt. Ehhez viszont a megrendelőnek előre kell döntenie mi az elvárása. Ki,- hogyan, minek a birtokában milyen módon jöhet be, illetve mehet ki. Meg kell határoznia kell-e és kire, milyen mélységben vizsgálatokat végezni közöttük. Hogy történjen ennek a dokumentálása. Mi a helyzet az alkalmazottakra és más személyekre vonatkozóan. Az utóbbiak esetében a be/kilépés teljes körűen,- vagy csak részlegesen engedélyezett, a védett területen belül milyen mozgási lehetőséget ad az ide érkezők számára?

A személy- és áruforgalom ellenőrzési teendőkre tekintettel, a megrendelői igények ismertetése után jöhet maga a vállalás elutasítása illetve teljesítése.

1. A személy,- áruforgalmi ellenőrző szolgálatok lehetséges feladatai, a megbízatás előkészítése

A védett területre be- és onnan kijutni szándékozók biztonsági ellenőrzése, szűrése illetve ennek segítése a megbízó elvárásai alapján a személy- és vagyonőrök leggyakoribb feladatai közé tartozik.

1.1 A személyforgalmi ellenőrző szolgálat feladatai;

- a védett területre történő be- kilépés jogosságának ellenőrzése
- a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívás (ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanúsága esetén — a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában — az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani)
- az ittas, bódult állapotban lévők belépésének megakadályozása
- a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelének megakadályozása
- a ki,- és belépők ruházatának,- csomagjának a megbízó igénye szerinti biztonsági ellenőrzése, az érintettek erre vonatkozó felhívása (a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszer alkalmazása)
- bűncselekmény,- szabálysértés bekövetkezése esetén az elkövető felszólítása a cselekmény abbahagyására és az elkövető elfogása (hatóságnak történő haladéktalan átadásával)
- bűncselekményből vagy szabálysértésből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgok, illetve támadásra alkalmas eszközök elvétele (hatóságnak történő haladéktalan átadásával)
- bizonyos esetekben elektronikai vagyonvédelmi rendszer alkalmazása.

A védett területre be- és onnan kijutni szándékozó gépjárművek és szállítmányok ellenőrzése, a személyforgalmon kívül a magánrendészeti szolgálatok másik mindennapi, legfontosabb teendője.

1.2 A gépjármű,- anyag- áruforgalmi ellenőrző szolgálatok lehetséges feladatai;

- a megrendelő területére érkező, vagy onnan kikerülő anyagok, szállítmányok és az ezekhez szükséges dokumentumok ellenőrzése a járművek teljes átvizsgálása
- a járművezetők és kísérők ruházatának, csomagjának igény szerinti biztonsági szempontból történő átvizsgálása
- a beérkező járművek vezetőinek az útbaigazítása, figyelmének felhívása, esetleg elkísérése
- a szállítmányok biztonságát veszélyeztető körülményekre az illetékesek figyelmének felhívása
- a megrendelő által kitiltott járművek behajtásának megakadályozása
- a gépjármű,- anyag,- és áruforgalomra vonatkozó nyilvántartások vezetése, az ezt szolgáló szoftverek, rendszámfelismerő kamerák kezelése
- bűncselekmény,- szabálysértés bekövetkezése esetén az elkövető felszólítása a cselekmény abbahagyására és az elkövető elfogása (hatóságnak történő haladéktalan átadásával).

1.3 A megbízó általi igény meghatározásának előkészítése

K.

A megfontoltabb tulajdonosok még a magáncég megbízása előtt szakemberekkel biztonsági felülvizsgálatot végeztetnek el a lehetséges kockázatok felderítésére, valamint az ezek ellensúlyozására tehető intézkedések körvonalazására. Ennek során több tényező vizsgálatára kerül sor. Ilyenek például:

- a védett objektum jellege, funkciója,
- a védett objektumban dolgozók száma, köre,
- a védett objektum jármű-, szállítmányigénye,
- fizikai környezet; (fizikai biztonság, ki az, aki hozzáfér, épület stb.),
- a védett objektumhoz vezető úthálózat,
- a védett objektumon belüli parkolási lehetőségek,
- hardver- és szoftverkörnyezet,
- a be/kiléptető kapuk száma, működtetése,
- raktározási kapacitások,
- az alkalmilag mozgók köre, száma,
- külső és belső személyi környezet.

A vizsgálat lépései:

- a fenyegetések,
- a sebezhetőség felbecsülése,
- kockázatbecslés végrehajtása.

Mindezekre tekintettel a célszerű, kívánatos ellenintézkedések kiválasztása.

Minden veszélyeztetett helyet, személyt, információt, technológiát a veszélyeztetettségi fokának megfelelően kell védeni!

Járműforgalommal kapcsolatos lehetséges kérdések a szabályozás kapcsán:

- van-e alkalmazotti parkoló,
- ha van, alkalmazott bemehet-e munkaidőben,
- a biztonsági szolgálat irányítja-e a belső közlekedést,
- a személyzet (őrök és alkalmazottak) összetétele, jellege, lojalitása,
- végeznek-e az alkalmazottaknál háttérvizsgálatokat,
- a háttérvizsgálatot kik végzik,
- milyen a gépjárműmozgatás, -ellenőrzés lehetősége, adottsága,
- belépés előtt elbeszélgetés történik-e,
- fizikai, szakmai, intelligencia felmérés felvételtkor történik-e,
- a kiléptett alkalmazottakkal történik-e elbeszélgetés,
- rögzítve van-e a biztonsági őrök feladata,
- milyen módon, és ki által történik a szolgálati személyek ellenőrzése
- változtatják-e a biztonsági őrök a járőr útvonalakat, időpontokat,
- egyértelmű-e az alá- és fölérendeltségi viszony,
- a titkos adatok, információk védelme megoldott-e,

2. Személyek,- gépjárművek ki,- és beléptetése

A ki- beszállítások megnevezés alatt általában áruk, eszközök, vagyontárgyak, iratok stb. fizikai mozgását/mozgatást kell érteni. Ez a mozgás vagy személyek révén, vagy jármű igénybevételével, avagy leginkább mindkettővel történik. Ezért az ellenőrzés, átvizsgálás elválaszthatatlan a ki/belépés rendjétől, valamint a járműforgalom szabályaitól. Így tehát – mint ahogy ezt már érintettem- mindenekelőtt arról kell döntenie a megbízónak, hogy a védendő területre ki, milyen módon jöhet be illetve jöhet onnan ki, továbbá mi, milyen formában és módon vihető be, illetve hozható onnan ki. Az objektum védelmét ellátó vállalkozásnak, munkatársaknak az alaptevékenységét az erre adott válasz határozza meg.

A 2005. évi CXXXIII. törvény „a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól” - továbbiakban Vv. tv -, valamint ennek végrehajtásáról szóló 22/2006.(IV.25.) BM rendelet lehetőséget biztosít a személy- és vagyonőr részére a védett objektumba be,- kilépni szándékozó személy, valamint gépjármű forgalmának, szállítmányának ellenőrzésére. (Isd: Vv. tv 26., és 28.§)

Talán különösebb magyarázatot nem igényel az, ha a megbízónak olyan elvárása van az Ő megbízatását teljesítő biztonsági cég, illetve annak emberei felé, hogy az ott dolgozókon kívül mások, csak külön engedéllyel, ellenőrzés mellett léphetnek be a védett objektumba, illetve annak területére. Az erre vonatkozó engedélyt általában a megbízó vagy az általa megjelölt személy adhatja ki. A személy- és vagyonőr csak ennek birtokában engedélyezheti a belépést a védett területre, objektumba. Mi lehet ennek a jogi alapja? Erre lehetőséget a Vv. tv. 26. § (1) bekezdése ad lehetőséget, mely így szól;

„A vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult:

- a) a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanúsága esetén - a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában - az érintett belépését, ott tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani;**
- b) a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;**
- c) a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személyt - a 28. § rendelkezései szerint - csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmánynak bemutatására felhívni;**
- d) a jogsértő személyt magatartása abbahagyására felhívni;**
- e) elektronikai vagyonvédelmi rendszert alkalmazni;**
- f) a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.”**

Hogyan történhet általában a személyek,- és gépjárművek be/kiléptetése?

A személy- és vagyonőr a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából, a tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett általában akkor **hívhat fel**, ha **megalapozottan feltehető**, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot tart magánál, amelynek őrzése a személy- és vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége. *(Azért általában, mert a megrendelő mondhatja azt is, hogy minden ki/belépő esetében elvárja az ellenőrzést a megbízottól! Ugyanis a vonatkozó törvényi keretek között a tulajdonos joga meghatározni a be/kijutás lehetőségét, menetét, az ellenőrzés formáit, illetve az ellenőrzés alóli mentességet.)*

Nyilvánvalóan az objektumon belüli haladásra a KRESZ szabályai vonatkoznak, kiegészítve a tulajdonos által elrendelt szabályokkal, melyek szintén nem lehetnek jogszabályellenesek.

A be/kilépés ellenőrzése az objektumvédelem/őrzés egyik lényeges eleme, és a közfelfogással ellentétben komoly összetett ellenőrzési tevékenység, amely magába foglalhatja a személy kilétének megállapításán túl a csomag és ruházat átvizsgálását, az alkoholos befolyásoltság megítélését és további más részteendőket is.

Az őrzött objektumba/területre történő belépés ellenőrzését szolgálhatják:

- az épületek nyílászáróinak elhelyezése, ezek jellege,
- a tetőszerkezet, a falak, a lámpák célszerű elhelyezése,
- különféle biztonsági zárok, akadályok, jelzőeszközök alkalmazása,
- a belépési helyeken történő biztonságot szolgáltató személyzet és technika alkalmazása,
- az egyéb részfeladatot megoldók optimális köre (szerelők, figyelők, parkolást ellenőrzők),
- a legcélszerűbb rezsimentézkedések alkalmazása, megkövetelése.

K

A személy- és vagyonőrnek alapesetekben - a vállalási szerződés tartalma szerint- van lehetősége differenciált ellenőrzést végezni, különbséget téve a be/kilépők között. Ehhez viszont az érintett személyeket tudnia kell csoportosítani a védett objektummal való kapcsolatuk, viszonyuk alapján például az alábbi módon:

- az objektumban állandó jelleggel dolgozó személyek,
- az objektumvédelem/őrzés feladatát teljesítők (bár része az előbbinek, de kiemelése indokolt az előbbieik köréből),
- a bűnüldöző szervek hivatalos tagjai,
- egyéb állami hivatalok, más hatóságok dolgozói,
- üzemzavar elhárítására hivatott személyek, dolgozók,
- minden egyéb személy, látogatók, ügyfelek, vásárlók, a média képviselői stb.

A be/kilépés célja szerint az alábbi csoportosítások lehetnek:

- munkavégzés,
- ügyintézés,
- hatósági eljárás,
- üzemzavar elhárítás,
- magáncél.

2.1 Az objektumba való be/kilépés ellenőrzése

T.

A **be/kiléptetés ellenőrzése** a személy- és vagyonőr olyan **szolgálati tevékenysége**, amellyel korlátozza, megakadályozza valakinek azt a lehetőségét, szándékát, hogy a védett területre be-, onnan kijusson akadálytalanul, esetleg hozzáférjen a védett személyhez, anyagokhoz, eszközökhöz, bizalmas információkhoz.

Az ellenőrzés, illetve ennek engedélyezés történhet alapesetben a szolgálati személy, avagy elektronikus rendszer, eszköz segítségével történő személyazonosítás után.

Illegális bejutásról beszélhetünk például a személy ellenőrzés nélküli mozgása, betörő erőszakos bejutása, a tolvaj besurranása vagy más módszer alkalmazása esetén.

2.1.1 A be/kilépés mozzanatai

Bár a be/kiléptetési tevékenység nagyvonalakban mindenütt megegyezik, a személyi szabadság és a célzat szempontjából bizonyos intézkedések tartalma, súlya, köre

eltérhet egymástól. A következőkben csak a beléptetés menetével, ellenőrzésével fogok foglalkozni, hiszen aki ezt az elvárható szinten teljesíti, az képes hasonló eljárást produkálni a kilépés ellenőrzés e során is!

Egy átlagos esetben az ellenőrzés az alábbi mozzanatokot takarja:

1. a be/kilépő személyének megállapítása (személyazonosítás),
2. a be/kilépési jogosultság megvizsgálása (van-e rá joga, indoka, alapja),
3. csomagellenőrzés, átvizsgálás (más az egyik és a másik),
4. ruházat átvizsgálása (ha, és amennyiben....)
5. döntés a be/kilépés engedélyezéséről/elutasításáról, esetleg felfüggesztéséről,
6. az előző pontban szereplő felfüggesztés esetén az illetékes vezető döntésének kérése és ez alapján történő eljárás (kedvező, avagy elutasító elbírálás),
7. bármely előző mozzanatnál fellépő valamilyen rendzavarás elhárítása,
8. a mozzanat dokumentálása, rögzítése.

Nem véletlen, hogy ezeket a mozzanatokot számozott formában rögzítettem, ugyanis alapesetben ez egy célszerű sorrendet (protokollt) is takar!

2.1.2 Figyelemfelhívás a személy- és vagyonőr kapcsolódó teendői milyenségére

- ❖ mindenképpen ellenőrizze le a személynél lévő, a szokásosnál nagyobb vagy másabb csomag tartalmát,
- ❖ előtte természetesen hívja fel az érintett figyelmét a bevitelre tiltott tárgy leadására,
- ❖ akadályozza meg, hogy a védett területre, objektumba ittas személyek bejussanak,
- ❖ különös figyelemmel járjon el a munkaidőn kívüli időben mozgó személyekkel kapcsolatban,
- ❖ tisztában kell lennie azzal, hogy kik léphetnek be egyedi módon, kit kell adott esetben értesítenie, kik rendelkeznek önállóan kulcsokkal, kulcsdobozzal, gépjármű be/kiviteli engedéllyel, ki engedélyezheti a cég vagyonának kivitelét, milyen módon,
- ❖ akadályozza meg a védett objektumba, területre történő jogosulatlan belépést jogszerű eljárás, avagy külső segítség igénybevételével is,
- ❖ ellenőrizze a kulcsok, kulcsdobozok felvételére/leadására vonatkozó szabályok betartását,
- ❖ megbízás esetén vegye át a beérkező postát, küldeményeket, különösen munkaidő után,
- ❖ ellenőrizze a munkaidőn túl bent lévők legálisságát, a helyiségek zártságát,
- ❖ ha szükséges, végezze el az idegenek kísérését, minden érintett eligazítását,
- ❖ amennyiben ez rá tartozik, kezelje a telefonközpontot, adjon felvilágosítást ilyen módon is,
- ❖ az őrzött területen belül jogosulatlanul tartózkodót távolítsa el, ha szükséges akár testi kényszer alkalmazásával, avagy rendőri segítség igénybevételével is,
- ❖ tartóztassa fel a védett területen belül törvényellenes tevékenységen tetten ért személyt a rendőrség kiérkezéséig.

2.2 Most pedig tekintsük át a gépjárművek ellenőrzésére vonatkozó követelményeket, ajánlásokat!

A személy- és vagyonőr - a tulajdonos rendelkezéseire is tekintettel - általában az alábbiakat ellenőrizheti, illetve köteles ellenőrizni:

- a be- és kihajtás jogosultságát,
- a gépjárművezető személyes - többek között gépjárművezetői - okmányait,
- a gépjármű menetokmányait (beleértve annak forgalmi engedélyét is),
- a gépjárműben utazók személyi kilétét, belépési jogosultságát,
- a gépjármű utasterét,
- a gépjármű csomagterét.

A folyamat végeredménye lehet a be/kiléptetés engedélyezése, avagy ennek megtiltása, megakadályozása a szolgálati személy, esetleg az ebben döntésre jogosult vezető által. A megtagadás nem érinti kategorikusan a személyeket, ugyanis ha csak személyforgalomba akarnak belépni, akkor azt az oda vonatkozó szabályok szerint elvileg megtehetik akkor is, ha gépjárművel való bejutásukhoz nem járultak hozzá.

2.2.1 A jármű, valamint a benne lévő csomag átvizsgálás taktikája

Az intézkedés során a jármű, valamint a benne lévő csomagok átvizsgálását az alábbiak szerint kell végrehajtani:

- Az ellenőrzendő gépjármű motorjának leállíttatása!
- A gépjármű ellenőrzését a vezető és az utas(ok) kiszállíttatásával kell kezdeni.
- Személy és vagyonőr – például telephelyre történő be- és onnan való kiléptetés esetén – a járművek átvizsgálását külső szemrevételezéssel kezdje, majd az utastérrel, csomagterrel, végezetül – amennyiben az indokolt, vagy a végrehajtott feladat részét képezi – a motortérrel folytassa. Az ajtókat, a csomagtartót és a motorháztetőt a járművezetővel nyitassa ki.
- A csomagtérbe, motortérbe az ellenőrző csak akkor hajoljon be, ha az intézkedés alá vont személy olyan távolságra áll, hogy ellene a csomagtartó vagy a motorház tetejének lecsukásával támadást ne tudjon végrehajtani.
- Csomagok, rakományok, illetve különféle tárgyak ellenőrzése során azok kiszédésére, mozgatására a jármű vezetőjét kérje fel. Ha a jármű vezetője a felkérésnek nem tesz eleget, akkor őt az ellenőrző személy állítsa félre, helyette más személyt kérjen fel. Végső soron a tárgyak mozgatását a szolgálati személy is végezheti, ha őt a társa biztosítani tudja és erre a vonatkozó szabályozás lehetőséget biztosít.
- Támadásra alkalmas eszköz hirtelen elővételének megakadályozása érdekében a rakodást végző személy kezét folyamatosan figyelni kell.
- Hatósági plombával, vámzárral (zárjeggyel) biztosított árufuvarozás esetén a zárat nem lehet felnyitni, vagy felnyitítani. A vámzár és a ponyva épségének, sértetlenségének ellenőrzése azonban végrehajtandó!

2.3 A személyek,- gépjárművek ellenőrzésével kapcsolatos dokumentálások

A személyek, gépjárművek be/kiléptetésének dokumentálásánál meg kell különböztetni azokat, akik adott helyre állandóan be/kijárók (például itt dolgoznak), és azokat, akik csak alkalmilag, konkrét céllal érkeznek oda. Az előbbiekkel alapesetben nem kell semmilyen dokumentálást végeznie a szolgálatnak, de a másik csoporthoz tartozóknál viszont ez már fennáll.

Akár személy-, akár tehergépjárművekről van szó, az ellenőrzések mellett végezni kell dokumentálást is. Ettől lényegesen kedvezőbb helyzet ott fordulhatna elő, ahol teljes mértékben automatizált beléptető és ellenőrző eszközrendszer funkcionál az élőrővel kiegészítve. Jobban felszerelt helyeken rendszámleolvasó végezhet azonosítást és dokumentálást is különösebb beavatkozás nélkül. Nem zárt rendszerű objektum esetében ekkor is előállhat ún. idegen gépjárművek esetében, hogy a szolgálat belépéskor elveszi a vezetői,- továbbá a forgalmi engedélyét, menetlevelét, míg bent van a bázison és csak a kilépéskor adja vissza azokat.

Mind a beérkező „idegen” személyek,- mind a gépjárművek ellenőrzés utáni dokumentálása szükséges az erre rendszeresített „Be,- kilépő személyek nyilvántartó könyvébe” illetve a „Gépjármű forgalmi naplóba”. Mindkét esetben szerepeltetni kell az érintettek adatait, a bejövétel célját, a beérkezés idejét, a fogadókésztséget igazoló személy beosztását, az ideiglenes belépő számát, majd a távozás idejét. *(A gépjárműre vonatkozó okmány minta részlet mellékletben látható!)*

3. A szállítmányok ellenőrzésének végrehajtása

A szállítmánnyal kapcsolatos tennivalók

Külön kiemeltem a rakomány ellenőrzését. (E megnevezés vagyonsvédelmi szempontból mást jelent, mint ami a KRESZ-ben szereplő fogalomban olvasható)

A tehergépjárművek ebből a szempontból lehetnek zárt és nyitott rakfelületűek, amelyekkel kapcsolatos eljárásban apró eltérések előfordulhatnak. Vagyonsvédelmi szempontból zárt az olyan rakfelület, mely – mint a nevében is benne van – úgy van lezárva, hogy annak felnyitása jogszerűen nem történhet meg ennek nyilvánvaló feltűnése nélkül. Ilyen például a plombázott, avagy vámmzárral rendelkező teherjármű. Ebben az esetben az ellenőrzés csak a burkolat, ponyva, a plomba, a vámmzár sérthetlenségének megtekintésére terjedhet ki! A nyitott rakfelületű tehergépjárművet leginkább a tulajdonos által meghatározott módon, eszközökkel ellenőrizheti a személy- és vagyonsőr.

Az áruforgalomban két eset lehetséges. Az egyik az, amikor a védendő területen működő céghez a megrendelésének megfelelő árut szállítanak. A másik pedig az, ha olyan áru (is) van a járművön, amelyet majd visszafelé is ki fognak vinni. Míg az első esetben egyszerűbb a feladat, ez esetben az ellenőrzésre, nyilvántartásra főleg nem is biztonsági okból van szükség, hanem inkább kiegészítő, segítő a tevékenység célzata. (Ez alól kivétel a bevinni tilos anyagok, eszközök kiszűrése.) A második esetben már előállhat olyan is, amikor illegálisan akarnak adott járművel valamilyen vagyontárgyat, eszközt, árut, szerszámot vagy mást kivinni a védendő objektumból. Ennek megakadályozása már tipikus biztonsági jellegű tevékenység.

Célszerű az áru,- és a szállító jármű okmányai ellenőrzését egymástól elválasztani, annak ellenére, hogy a kettő összefügg egymással. Külön kell foglalkozni a szállítólevéllel!

Az áru,- jármű vizsgálat kétféle módon történhet. Leginkább szemrevételezéssel-megtekintéssel és tételes, aprólékos ellenőrzéssel.

Szemrevételezéssel-megtekintéssel

Ez esetben a szolgálati személy a rakomány és a kísérő okmányok tartalma közötti különbségeket köteles észrevenni. Az ilyen jellegű ellenőrzésnek nyilvánvalóan vannak kockázatai. Azt, hogy a rakfelületen homok helyett sóder, avagy mosógép helyett porszívó van-e, ezt ezzel a módszerrel is észre kell vennie a szolgálati személynek. De már azt, hogy 20 doboz helyett 21 van, csupán megtekintéssel nem képes kiszűrni.

Szúrópróbaszerű ellenőrzéssel

Ez az ellenőrzési módszer is kockázatosnak tűnhet, ugyanis –mint a nevében is benne van – ilyen esetben, a szolgálati személy kiválaszt egy vagy két tételt a kísérő okmányról, és ennek mennyiségét vizsgálja csupán meg, a többit nem. Arra is lehetősége van, hogy a rakományról választ ki egy-két ilyen tételt a szolgálati személy, majd ennek adatait a kísérőokmányon is ellenőrzi.

Tételes ellenőrzéssel

Ez az olyan ellenőrzés, amely bár időigényes, de a legkevesebb kockázatot rejtheti magában.

Az ellenőrzést végző a kísérő okmányon és tehergépjárműven lévő összes tételt egyenkénti „megfogással” ellenőrzi le, ezeket egymással is egyeztetve.

Ilyen esetben komolyabb körülmények, felszereltségek is szükségeltethetnek az ellenőrzés megvalósításához. Nagyobb vagy egyedi rakományok esetén nem elég a szolgálat, hanem plusz személyek, eszközök is szükségesek a végrehajtáshoz. Tehát szükség lehet például hídmérlegre, rakodómunkásokra, targoncákra vagy más speciális eszközökre, gépekre. A személy- és vagyonőr ne rakodjon, csak ellenőrizzen, ez előbbi ugyanis nem tartozik az Ő hatáskörébe. Sőt, ha még meg is van benne a jóindulat, de kár következne be a pakolás során, akkor azért Ő is felelőssé válna anyagilag is!

Hídmérleggel történő ellenőrzés

Nyilvánvalóan ennek alkalmazására csak ott kerülhet sor, ahol ilyen eszköz, rendelkezésre áll. Ilyen típusú ellenőrzés esetén két mérlegelésre kerül sor, a belépéskor, majd a távozáskor is. A két mérés kapott összszúlyt hasonlítja össze a szolgálat.

Kissé más a helyzet olyan tehergépjárműveknél, amelyek valamilyen rakománnyal megpakolva érkeznek a védett területre vagy illetén módon kívánják azt elhagyni. Kedvező az a helyzet, amikor várják már a szállítmányt, és az ellenőrzés is az átvételre hivatott dolgozó által és nem a szolgálat által történik meg. Mivel ilyenre ritkán kerül sor, ezért a szállítmány és okmányai ellenőrzésére jól felkészültnek kell lennie a védelmet ellátó szolgálati személyeknek. Ezekben belül különösen fontos a szállítólevélen történő megfelelő eligazodás. Tekintettel arra, hogy bizonyos dolgokat, eszközöket, anyagokat azok nagysága, súlya miatt csak személy-, vagy tehergépjárműveken hozhatnak be vagy vihetnek ki legálisan, szükség van egy úgynevezett kiviteli engedély-formulára. Ez szolgál a kivitel és a vissza hozatal dokumentálására egyaránt.

4. Rendellenesség esetén történő szakszerű fellépés és más specialitás

Először is nézzük ebben a szituációban a személy- és vagyonőr norma szerinti lehetőségeit!

A személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazásával

- a védett személy biztonságát fenyegető támadást **elháríthatja**;
- a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést **megakadályozhatja**, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan **eltávolíthatja**.

A bűncselekmény és a szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel kapcsolatos intézkedések

A Be. alapján a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

Az SzVMt. alapján a személy- és vagyonőr **jogosult bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor**

- az elkövetőt a cselekmény abbahagyására **felszólítani**,
- a cselekmény folytatását **megakadályozni**,
- az elkövetőt **elfogni**,

4. az elkövető birtokában lévő **bűncselekményből vagy szabálysértésből származó dolgot elvenni,**
5. az elkövetőtől a **bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetéséhez használt dolgot elvenni,**
6. az elkövetőnél lévő **támadásra alkalmas eszközt elvenni.**

Az elfogott személyt – a rendőrség értesítését követően – **haladéktalanul át kell adni az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóság képviselőjének.** Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett dolgokat illetően is.

Amennyiben a személy elfogására nem került sor, vagy visszatartása során a tetten ért személy eltávozott, a rendőrség értesítése nem mellőzhető.

Bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor – az elkövető elfogásán kívül – a személy- és vagyonőr feladatai az alábbiak:

1. a rendőrség értesítése,
2. a tetten érést haladéktalanul jelentse szolgálati előjárójának, diszpécsernek, munkahelyi vezetőjének stb.,
3. az üggyel érintett személyeket haladéktalanul értesítse (üzletbetörés esetén az üzlet tulajdonosát),
4. biztosítsa a tárgyi bizonyítási eszközöket a rendőrség kitérkezéséig,
5. tanúkat kutasson fel,
6. a tanúkat kérje meg, hogy a rendőrség kitérkezéséig maradjanak a helyszínen,
7. amennyiben a tanúk nem akarják megvárni a rendőrök megérkezését, írja fel a nevüket, elérhetőségüket, illetve kérdezze ki őket, hogy pontosan mit láttak,
8. nyomok keletkezése, illetve anyagmaradványok visszamaradása esetén azokat biztosítsa a helyszínbiztosítás szabályai szerint,
9. amennyiben rendelkezésre állnak térfigyelő vagy vagyonvédelmi kamerafelvételek gondoskodjon azok rendelkezésre állására, rendőrség részére történő átadására,
10. amennyiben a tetten ért személy elfogásakor sérülést szenvedett gondoskodjon az elsősegélyben való részesítéséről, szükség esetén mentőkihívással (jegyezze fel a kitérkező mentőorvos nevét, honnan érkeztek, a mentő rendszámát, a mentőorvos által közölt elsődleges diagnózist, ha elszállították az elkövetőt, hogy melyik kórházba, bent tartják-e stb., illetve a mentőkihívás és a mentő helyszínre érkezésének időpontját),
11. amennyiben az elkövetőt nem sikerült elfogni, illetve visszatartani, akkor jegyezze meg a személyleírását, ruházatát, különös ismertető jelét, nála lévő **tárgyakat**, csomagot, ha gépkocsival távozott annak rendszámát, típusát, színét stb.,
12. a helyszínre érkező rendőröket pontosan és részletesen tájékoztassa,
13. a tett intézkedéseit a szolgálati naplóban (eseménynaplóban) pontosan és részletesen írja le.

Rendkívülinek tekinthető az ittas, vagy kábítószer hatása alatt álló személlyel kapcsolatos eljárás!

Az ittas személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai:

Az ittas emberek magatartása teljesen kiszámíthatatlan, gyakran ellentmondóan, logikátlanul cselekszenek, apátiából indulatosságba csaphatnak át, ezzel veszélyeztetve a rendészeti feladatokat ellátó személy testi épségét.

Az ittas személyekkel szembeni intézkedés óvatosságot, fokozott figyelmet, körültekintést igényel.

A személy- és vagyonőr ne bocsátkozzon vitába az ittas személlyel, ne fordítson neki hátat.

Az ittas személyek rendkívül érzéketlenek a fájdalomra és más külső behatásokra, fizikai erejük megsokszorozódhat, ezt minden esetben számításba kell venni.

A kábítószer hatása alatt álló személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai:

A kábítószer használata személyiségkárosodást okoz, amelynek külső, fizikai nyomai is vannak. Előfordulhatnak magatartási zavarok, zavartság, agresszivitás.

A kábítószerrel szembeni intézkedéshez elővigyázatosságra, figyelemre, mindemellett pedig határozottságra van szükség.

A kommunikáció során a lehető legrövidebben, egyértelműen kell fogalmazni, kerülni indokolt a bonyolult megfogalmazásokat, az összetett mondatok használatát.

Befejezés:

Ennek a foglalkozásnak az volt a rendeltetése, hogy megismerkedjen a személy- és vagyonőr olyan alapvető tevékenységével, amelyet a leggyakrabban szükséges teljesítenie. Ez a személyek,- gépjárművek ki/beléptetése, valamint ezekhez kapcsolódva a ruházat,- csomag illetve szállítmány ellenőrzése, átvizsgálása.

Itt is nagyon pontosan kell érzékelni, hogy a személy- és vagyonőr jogosítványai ezen feladat teljesítése során is korlátozottak. Ilyen jellegű tevékenysége is leginkább az érintett hozzájárulásával valósítható meg. Nagyon fontos a lehetséges intézkedések során a jogszerűség, az állampolgári,- személyiségi jogok maximális tiszteletben tartása. Kivételes eset a bűncselekményen,- szabálysértésen tetten ért személyekkel szembeni eljárás.

Összefoglaló kérdések:

1. Magyarozza el, milyen részfeladatai lehetnek a személy- és vagyonőrnek személyek ellenőrzése során!
2. Milyen kapcsolat van a személyek,- és gépjárművek beléptetés közbeni ellenőrzésük során?
3. Mit tud mondani az objektumba belépni szándékozó ellenőrzéséről?
4. Mit tud mondani az objektumba belépni szándékozó gépjárművek ellenőrzéséről?
7. Mi tartozik bele a ki/beléptetés dokumentálásába?
8. Beszéljen a be/kiléptetés során előállható egyféle rendellenességről és ennek feloldásáról.

Mellékletek:

Egyszeri belépő aRt. területére

Sorszám:

Belépő neve:.....

Belépés ideje:

Fogadó neve:.....

Engedélyező neve:

Fogadó személy igazolása, aláírása:

.....

Kilépés ideje:

Kiléptető aláírása:

GÉPJÁRMŰ FORGALMI NAPLÓ

Dátum: 20..... év hónap nap

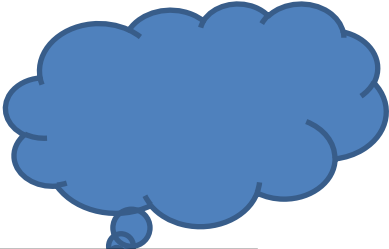
BELÉPTETÉS					KILÉPTETÉS		
Gk rendszer szám	Gk. vezető neve	Szállítólevél száma	Belépés ideje	Beléptető ór aláírása	Szállítólevél száma kiszállításkor	Kilépés ideje	Kiléptető ór aláírása

9.4. „Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: recepciós és bolti szolgálat ellátásának szabályai”

Célkitűzés a foglalkozással kapcsolatosan; ismerje meg a recepciós szolgálat jellemzőit, követelményeit, a megismerésen túl gyakorolja a ruházat/csomagátvizsgálás jogszerű végrehajtására vonatkozó szabályokat, taktikai fogásokat.

A foglalkozás **fő kérdései;**

A recepciós,- és bolti szolgálat ellátása

A csomag ellenőrzés/átvizsgálás jogszerű végrehajtása

A ruházat ellenőrzés/átvizsgálás jogszerű végrehajtása

Bevezető

A mai foglalkozáson szereplő két szolgálati forma közül inkább a bolti szolgálat ellátására van nagyobb igény, míg kevesebb a recepciós jellegű munkavégzés a személy- és vagyonőrök között.

Az utóbbi esetében kezdők alkalmazására kevésbé kerül sor, sőt egyedi igények is felmerülhetnek ilyen jellegű munkavégzésre történő kiválasztáskor. (Például kommunikációs készség, esetleg idegen nyelven is!)

E foglalkozáson kerül sor a ruházat,- és a csomagellenőrzés/átvizsgálás taktikájára is, ami eléggé fontos a jogszerű, szakszerű fellépés, az esetleges panaszok elkerülése miatt. Ezek esetében nemcsak megismerésről lesz szó, hanem ennek minimális gyakoroltatásáról is. *(Jól szolgálhatná a hatékonyabb eldolgózást az erre vonatkozó videofelvétel megnézése, átbeszélése még a gyakorlás megkezdése előtt!)*

Áruházaiiban sajnos elég gyakoriak a bolti lopások. Országsszerte összesítve a „szarkák” által okozott kár elérheti a több százmillió forintot is. Ez a hatalmas összeg annak ellenére jön össze, hogy a biztonsági szolgálat emberei évente egy közepes méretű város lakosságának megfelelő mennyiségű tolvajt fognak el: ez több tízezer tetten ért főt jelent.

1. A recepciós és a bolti szolgálat lehetséges részteendői, feladatellátása

1.1 A recepciós szolgálat lehetséges feladatai: *(hasonló az előző foglalkozáson érintett feladathoz!)*

- a megrendelő területére történő be,- és kilépések (megrendelők, ügyfelek, látogatók, dolgozók) jogosságának ellenőrzése a megbízó által meghatározott körben
- az érkező – nem itt dolgozó – eligazítása, esetleg kísérése, akihez jött annak előzetes tájékoztatása, a fogadáskészség egyeztetése
- ittas,- bódult állapotban vagy nem az előírt időben érkezők, továbbá egyéb illetéktelen személyek belépésének megakadályozása
- figyelemfelhívás s legfontosabb belső előírásokra, tiltásokra vonatkozóan
- előzetes intézkedések megtétele események, rendkívüli események bekövetkezése esetén, a vonatkozó terveknek, leírásoknak megfelelően
- a rendelkezésére álló technikai eszközök, műszaki,- őrzés-védelmi berendezések kezelése
- az objektumból távozó dolgozók,- valamint a ki-beléptető rendszer használatának, igénybevitelének figyelemmel kísérése
- folyamatos kapcsolattartás, együttműködés a védett objektum területén szolgálatot teljesítő kollégákkal, a szakmai felettséssel
- az előírt nyilvántartások naprakész vezetése, dokumentálások pontos elvégzése
- a mennyiben a kapu előtt, vagy annak közelében nemkívánatos eseményt tapasztal, akkor azt jelenti szakmai felettsének/megbízójának és adott esetben – annak utasítása szerint - lezárja a személybejárót
- adott esetben a védett terület határainak szükség szerinti lejárása.

1.2 A bolti szolgálat lehetséges feladatai:

- a boltba belépők – különösen a gyanúsán viselkedők - figyelemmel kísérése
- figyelemfelhívás a vásárlói kosár és más szabályok betartására, a vonatkozó vásárlói tiltásokra (adott esetben kizárás ennek lehetőségétől)
- az üzlet rendjének fenntartása, vagyonának őrzése, védelme
- a lehetséges segítség megadása az üzlet dolgozói és a vásárlók részére

- ittas,- bódult állapotban vagy nem az előírt időben érkezők, továbbá egyéb illetéktelen személyek belépésének megakadályozása
- figyelemfelhívás s legfontosabb belső előírásokra, tiltásokra vonatkozóan
- együttműködés, folyamatos kapcsolattartás más szolgálati személyekkel, feletttel, a kamera megfigyelővel valamint a pénztárosokkal
- beavatkozás a pénztár vonalán túllépő személy általi jelzés észlelésekor
- beavatkozás lopás tettenérésekor
- az intézkedés alá vont elkülönítő helyiségbe kísérése, a csomag, - ruházat átellenőrzése más illetékesek jelenlétében
- a hatóság értesítése
- az előírt nyilvántartások naprakész vezetése, dokumentálások pontos elvégzése
- előzetes intézkedések megtétele események, rendkívüli események bekövetkezése esetén, a vonatkozó terveknek, leírásoknak megfelelően
- a rendelkezésére álló technikai eszközök, műszaki,- őrzés-védelmi berendezések kezelése
- az objektumból távozó dolgozók,- valamint a ki-beléptető rendszer használatának, igénybevételeinek figyelemmel kísérése.

A közönség számára nyilvános magánterület védelme esetén a Személy és vagyonőr – jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjelenni kívánó harmadik személyek tájékozódását elősegítő módon – köteles figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni

- a közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során meghatározott intézkedésekről, azok lehetőségéről;
- a területre bevinni tilos tárgyokról, azok jellegéről;
- arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak (térfigyelés);
- az elektronikai vagyonvédelmi rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, a tárolás időtartamáról, a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről;
- a Személy és vagyonőr intézkedései által okozott jogsérelem esetén igénybe vehető eljárásokról.

Az intézkedések végrehajtása során a személy- és vagyonőrnek biztosítania kell, hogy az érintett személy személyes adatait, így különösen magánítkait és magánéletének körülményeit illetéktelen személy tudomására jutásától megóvja.

Ha a megbízó meghatározott dolgoknak, a közterületnek nem minősülő létesítményébe, területére, illetve zárt területen vagy helyen tartott rendezvényére való bevitelét megtiltja, biztosítani kell e dolgok biztonságos és harmadik személytől elzárt tárolását.

1.3 A bolti vagyon védelmét szolgáló gépek, felszerelések

Hagyományos megoldások a következők; tükrök, forgókereszttel ellátott bejáratok, zárható vitrinek, videokamerák, riasztóberendezések, csomagmegőrzők felállítása, ahova vásárló beteheti a táskáját és nem utolsó sorban a személy- és vagyonőri szolgálat.

Elektronikus áruvédelmi eszközök alapvető elemei következők;

- Az árun elhelyezett elektronikus címkék vagy markerek,
- A jelzőcímkéket, illetve markereket hatástalanító, illetve eltávolító eszközök (deaktiválók)
- A nem hatástalanított jelzőcímkét a kijáratnál érzékelő detektorok.

A biztonsági címkék lehetnek:

- egyszer használatos öntapadó címkék, amelyek parányi áramkört tartalmaznak, és a pénztárnál hatástalanítják
- többször felhasználható markerek, amelyeket különleges zárszerkezettel rögzítenek az áru-ra, és fizetéskor a pénztárnál távolítják el egy erre szolgáló eszközzel.

Amennyiben a biztonsági címkét nem hatástalanítják a pénztárnál, azokat a kijáratnál elhelyezett detektorok érzékelik, és általában hang és fényjelzéssel hívják fel erre a bolti személyzet figyelmét.

Az elektronikus áruvédelmi rendszereknél még egyszerűbb és gyorsabb megoldás az integrált áruvédelmi rendszer kialakítása. Ilyenkor a vonalkódot tartalmazó árucímkék egyben biztonsági címkék is. A pénztárnál a vonalkód-leolvasással egyidejűleg megtörténik a biztonsági címke hatástalanítása is. A biztonsági címkéket elhelyezhetik már a gyártók a termékeken, vagy árukihelyezés előtt a kereskedők végzik el ezt a feladatot.

1.4 Fellépés tettenéréskor

- ✓ Amennyiben a bolti dolgozó észleli egy személy eltulajdonítási szándékát, ez önmagában még nem elég a lopás elleni intézkedésre
- ✓ A gyanúsított személlyel szemben csak akkor lehet fellépni, ha már a pénztárvonalat elhagyta, és nem vagy csak részben fizette ki az áru ellenértékét.
- ✓ A pénztártól már távozott személyt – ha gyanú merült fel arra, hogy eltulajdonított árut/árukat nem fizette ki – még az üzletterben tartózkodása alatt határozottan, udvariasan – olyan módon és helyen, hogy az a többi vásárló körében ne keltsen feltűnést – fel kell kérni arra, hogy járuljon hozzá ellenőrzéséhez a helyzet tisztázása érdekében. Ha a pénztárnál fizetés is történt, úgy a vásárlási blokk alapján (irodában, vagy raktárban).
- ✓ Amennyiben az ellenőrzéstől elzárkózik, közölni kell vele, hogy ebben az esetben rendőr hívására kényszerülnek és annak kiérkezéséig ne hagyja el az üzletet.
- ✓ Figyelmeztetni kell, hogy magatartását többen is figyelemmel kísérték.
- ✓ Tilos a tetten ért személyt
 - Testi vagy ruházati motozásnak alávetni
 - Nyilvános helyen (pl. a vevőtérben) a szabálysértő magatartására nézve sértő, fenyegető, becsmérlő kifejezéseket tenni, kioktatni.
 - Fizikai kényszerítő körülményeket alkalmazni, személyes szabadságában korlátozni (ide nem értve az 1./3.3. pontban foglaltakat).
- ✓ El kell kerülni a vásárlók szűrőpróbaszerű – alapos gyanú nélküli – közvetlen ellenőrzését.

1.5 Az elkészítendő jegyzőkönyv tartalma

- Az esemény körülményeinek pontos, részletes leírása az időpontok (helyszín, hely, cselekmény, dátum, óra, perc) megjelölésével.

- Az eltulajdonított áru beazonosítható megnevezése (márkanév, cikkszám, gyártó neve, stb.)
- Az eltulajdonított áru mennyiségének és értékének pontos megjelölése.
- Az eltulajdonított áru fogyasztói árának feltüntetése.
- A tanúk adatainak feltüntetése, nyilatkozatuk arra vonatkozóan, hogy –feljelentés esetén – a hatóság előtt is megjelennek tanúként.
- A lopással gyanúsított személy részletes adatainak feltüntetése.
- A jegyzőkönyv legalább 3 példányban készüljön, 1 példány a hatóságé, 1 példány az üzletben marad, 1 példány a gyanúsítotté.

T.

2. A csomag ellenőrzés/átvizsgálás jogi alapja, rendje és taktikája

A korábban említett Vv. tv a személy- és vagyonőrnek jogszabályi lehetőséget biztosít arra, hogy a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének védelme/őrzése során az odabe/kilépni szándékozók, továbbá az ott tartózkodókat a csomag illetve ehhez tartozó okmányok felmutatására felszólítani, ezt ellenőrizni. Rögtön hozzáteszem, hogy ebben a dologban is a megbízó elvárásai a meghatározóak. A megbízó hozhat olyan szabályozást, hogy csomagátvizsgálásra egyáltalán nincs szükség vagy csak bizonyos esetekre, körre, időszakra, méretfüggő csomagra vonatkozzon az ellenőrzés.

2.1 A végrehajtás rendje

Először is szeretném kihangsúlyozni, hogy nem jelentős, de minimális különbséget tesznek a szakemberek az **ellenőrzés** és az **átvizsgálás** között, függetlenül attól, hogy a tartalmuk nagyrészt azonos. Míg az ellenőrzés egy külön felszólítás nélküli, az érintett által önkéntesen teljesített, nem aprólékos jellegű megtekintést takar, addig a vizsgálatra már konkrét felszólításra, külön helyen, tüzetes módon kerül leginkább sor.

A téma kapcsán két fő szabály figyelembevétele elkerülhetetlen:

- A csomag ellenőrzés/átvizsgálás az érintett személyiségi jogait nem sértheti!

- Lehetőség szerint el kell kerülni, hogy ennek során a szolgálati személyt

bármilyen gyanú érjel A két fontos követelménynek leginkább a műszeres vizsgálat felelne meg, hisz ez esetben nem kellene a szolgálati személynek még csak megérintenie sem a csomagot. Ilyen ellenőrzés elvégezhető kézi ellenőrző eszközzel is.

Hétköznapi vásárlásaink során kevés kellemetlenebb dolog történhet velünk, mint ha az üzlet biztonsági őre a pénztártól való távozás után megkér, hogy fáradjunk vele egy hátsó helységbe, és mutassuk be táskánk, zsebeink tartalmát. Sokan nem tudják, hogy az adott helyzetben milyen jogai, lehetőségei vannak a vásárlónak, és milyen eszközök között válogathat.

Ha már belépéskor megkéri arra a szolgálati személy a vásárlót, hogy mutassa be táskája tartalmát, és ezt az érintett visszautasítja, akkor a személy- és vagyonőrnek joga van megakadályozni, hogy belépjen az üzletbe. Erről azonban, valamint a többi foganatosítható intézkedésről, a tiltott tárgyakról, az elektronikus biztonsági rendszerekről, kamerákról a törvény értelmében jól látható helyen, részletesen tájékoztatni kell a vásárlókat. A tájékoztatásban szerepelnie kell a jogsérelem esetén igénybe vehető eljárásokról is.

A csomagátvizsgálás szabályait a Vv. tv. tartalmazza.

A részletszabályok ismertetése előtt fontos ismerni a **csomag fogalmát**: az érintett személy birtokában lévő, általa fogott vagy testére rögzített, azon viselt tárgy. Ilyen értelemben még a ruházat is csomagnak számít. A törvény szerint a személy- és vagyonőr csak magánterületen (ideértve általában az áruházak parkolóját is) jogosult intézkedni. A szolgálati személy a csomag bemutatására a kilépő és a belépő személyeket egyaránt felhívhatja. A csomag tartalmának bemutatására azonban csak akkor hívhat fel a szolgálati személy, ha – mint már ezt korábban említettem - a következő feltételek fennállnak:

- megalapozott a gyanú, hogy a vizsgálat alá vont személy szabálysértésből vagy bűncselekményből származó dolgot tart magánál;
- ugyan felszólította a vásárlót/dolgozót, hogy a "lopott" dolgot adja át, de ez nem történt meg; és
- az intézkedés a jogsértés megelőzés illetve megszakítása érdekében szükséges.

A 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól kimondja: a személy- és vagyonőrnek joga van megkérni a vásárlót arra, hogy igazolja magát, megkérdezheti, milyen célból tartózkodik az üzlet területén, és ha ezt a megtagadja, vagy nyilvánvalóan valótlanul nyilatkozik, kiharcolhatja az üzletből. A vagyonvédelmet ellátó személyek mindazonáltal nem minősülnek hatóságnak, hatósági jogkörrel nem rendelkeznek: ha nem kívánjuk igazolni magunkat, nem is kötelezhetnek rá, legfeljebb hatósági személyt - pl. rendőrt - kérhetnek fel a személyazonosság megállapítására.

A személy- és vagyonőrnek joga van csomagjaink bemutatását kérni, ha alapos gyanúja van arra, valamit eltulajdonítottunk az üzletből, és önként nem adjuk át a "szajrét".

Más a helyzet – mint erről már írtam - **tettenérés** esetén: ilyenkor a biztonsági szolgálatnak joga van elfogni a tolvajt, a bűncselekményből származó dolgokat, az elkövetéshez használt eszközöket elvenni tőle. Az elfogott személyt persze nem összekötözve hurcolják a pincébe: a tolvajt át kell adni az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóságnak.

Mivel a legáltalánosabb a megtekintéssel történő ellenőrzés, ezért a továbbiakban erről fogok szólni. Alkalmazandó szabályok, fogások ilyen helyzetekben:

- amennyiben nincs ún. totális ellenőrzés, akkor fontos annak előzetes eldöntése, mi alapján válassza ki a szolgálati személy, hogy kit ellenőriz és kit nem (erre nagyon sokféle szempontrendszer létezik),
- fontos elvárás, hogy a szolgálati személy lehetőleg ne nyúljon a csomaghoz, hanem felkérésére annak tartalmát az ellenőrzés alá vont pakolja ki,
- a személyiségi jogok megkövetelik, hogy ilyenre - a nyilvános helytől elzárt – külön helyiségben kerüljön sor (csomagátvizsgáló),
- a csomagban lévő, avagy az abból kipakolt dolgokhoz csak akkor nyúlhat a szolgálati személy, ha az támadásra alkalmas eszköz és ezt valószínűleg merné is használni az illető, valamint olyan dologhoz, ami nyilvánvalóan bűncselekményből származik és ezt meg akarja semmisíteni az intézkedés alá vont személy,
- a korábbiakra tekintettel célszerű, ha a biztonsági őr társa is, vagy egy videó kamera folyamatosan figyel, rögzíti az eljárás menetét a későbbi alaptalan vádak megelőzése, a mozzanatok visszaidézhetősége érdekében. *(Még olyanra is célszerű figyelni, hogy nő-e vagy férfi az ellenőrzés alá vont személy!)*

Technikai eszköz általi ellenőrzés

A termelő üzemekben egyre gyakrabban alkalmaznak olyan személy- és csomagátvizsgáló eszközöket, amelyek korábban csak a repülőtereken, kormányzati épületekben vagy büntetés-

végrehajtási intézetekben voltak megszokottak. Az ipari létesítmények az élőerős őrzést és átvizsgálási eljárást támogatják speciális biztonságtechnikai eszközökkel az objektum személy-, küldemény- és járműforgalmának biztonsági ellenőrzése céljából. A kiemelt ellenőrző-átvizsgáló pontokon így sokkal hatékonyabban szűrhetik ki a fenyegetést jelentő személyeket vagy akadályozhatják meg a termékek eltulajdonítását. A személyi ellenőrző és átvizsgáló pontokon alkalmazott eszközök – [kézi fémkeresők](#), [fémdektor kapuk](#) és [csomagvizsgáló röntgenberendezések](#) – az udvarias, gyors és hatékony biztonsági átvilágítást segítik: az elrejtett fémtárgyak felderítését, valamint a poggyászok, táskák, csomagok és küldemények **felbontás nélküli gyors és hatékony átvizsgálását**.

2.2 Eljárás a csomagellenőrzés/átvizsgálás megtagadása esetén

A korábban leírtakból már az is kitűnhet, hogy a csomagellenőrzéshez/átvizsgáláshoz, a tulajdonosának is hozzá kell járulnia! De vajon mi történik, ha nem adja ehhez a hozzájárulását? Vajon mit lehet ilyen esetben tenni, Ön mit gondol erről? Feltehetően válasza azt tartalmazta, hogy ez esetben nem végzi ugyan el az ellenőrzést, de nem engedi továbbírt útjára az érintettet, hanem megteszi az ilyen esetekben szükséges kötelező lépéseket! Nyilvánvalóan ezek mások akkor, ha kifelé, vagy befelé mozog, illetve mozogni szándékozik az illető személy. Vegyük ezeket sorba!

- A legegyszerűbb eset az, amikor a belépni szándékozó tagadja meg a csomag ellenőrzésének lehetőségét. Ekkor nyilvánvalóan kizárja magát a belépés lehetsége alól, mivel ezzel tagadja meg beléptetését a szolgálati személy.
- Nem gyakran, de előfordulhat, hogy ekkor a belépni szándékozó erőszakhoz folyamodik, melyet a szolgálati személy a jogos védelmi helyzet alapján fizikai erejét vagy más eszközt felhasználva elhárít. Mi a helyzet akkor, ha a kilépni szándékozó tagadja meg az ellenőrzéshez való hozzájárulását?
 - a kiléptetést – a kilépni szándékozó személy szándéka szerint – az ebben illetékes vezető döntéséig felfüggesztheti,
 - amennyiben a kiléptetés felfüggesztéséhez nem járul hozzá, és minden áron el akar menni, nem tarthatja vissza, de a csomagot nem engedheti magával vinni! (ezt közölni kell az érintettel is, a személyes okmányait viszont kiveheti abból),
 - a csomag kényszerrel történő elvétele nem lehetséges a szolgálati személy által, de ennek kivitele testi kényszerrel is megakadályozható,
 - amennyiben a csomagot hátrahagyva távozik a személy, akkor a védett objektum vezetője/képviselője kijelölése alapján létrehozott bizottság vizsgálja át az ominózus csomag tartalmát,
 - nyilvánvalóan, ha a személy a személy- és vagyonőr megtámadásával kívánja elvinni a csomagot, akkor őt el kell fogni, visszatartani és a rendőrhatalomnak átadni, mivel támadás bűncselekmény tettenérése mindenképpen jogi intézkedést követel ebben a szituációban. Lehetséges olyan helyzet is, amikor az objektumban már bent lévő, ott tartózkodó személy tagadja meg az ellenőrzés lehetőségét. Ekkor vajon mi lehet a megoldás? Az ilyen szituáció megoldása hasonló ahhoz, amit a kilépésnél taglaltunk. Aki ugyanis belép önszántából az adott védett objektumba, az ezzel elismeri azt, hogy a tulajdonos által megszabott szabályok rá nézve is egyértelműen kötelezőek! A kilépésnél érintettekén túl, ha a szabályzat úgy rendelkezik, az illető adott szolgálati helyre vagy vezetőhöz kísérhető még kényszerrel is a továbbiak eldöntése érdekében.

Nyilvánvalóan a saját dolgozó esetén ez a szituáció fegyelmi eljárást, súlyosabb esetben munkakörből történő eltávolítást is eredményezhet.

3. A ruházat ellenőrzés/átvizsgálás jogi alapja, rendje és taktikája

3.1 A ruházat átvizsgálás taktikája

Tudni kell mindenekelőtt azt, hogy a ruházatátvizsgálásra a már többször megemlített Vvtv. nem tér ki, így annak lehetőségeit, szabályait más pontjából lehet levezetni. *(Lsd: az előbb érintett csomag illetve csomagellenőrzés lényegét!)*

Egyedi a helyzet ebből a szempontból a sportrendezvények esetére!

Külön törvényi felhatalmazás alapján – például sportrendezvényen történő beléptetésnél – a személy- és vagyonőri tevékenységet végző személy részére biztosított a ruházatátvizsgálás végrehajtásának lehetősége is.

A rendkívül nagy körütekintést és gyakorlatot igénylő folyamat során az alábbi, kiemelten fontos végrehajtási kritériumoknak érvényt kell szerezni:

- az átvizsgálást végrehajtó Személy és vagyonőrnek stabil, biztonságos testtartást kell felvennie;
- az ellenőrzéshez tartozó mozzanatok nagyobb részét az intézkedés alá vont személlyel kell elvégeztetni;
- mindvégig törekednie kell arra, hogy a számára biztosított támadáselhárító eszközeit – szükség szerint – akadálytalanul használni tudja;
- az átvizsgálást úgy kell végrehajtani, hogy az nyugodt, határozott, szisztematikus, de viszonylag gyors legyen (felső ruházat, többi ruházat - de nem alsóruházat);
- kerülni kell a kapkodó mozdulatokat és felületes, elnagyolt módon történő végrehajtást;
- amennyiben az átvizsgálás során feltalálásra kerül egy szúró-, vágóeszköz, illetve egyéb veszélyes eszköz, minden esetben folytatni kell az átvizsgálást, mert feltételezhető, hogy az intézkedés alá vont személy további hasonló eszközöket is birtokol;
- az asztalra fektetett ruházatot ne ütögezzük, hanem simítással, esetleg gyűrögetéssel vizsgáljuk át, fokozott figyelemmel az esetlegesen elrejtett eszközökre;
- az átvizsgálás során először az ellenőrzött személy által közvetlenül elérhető - zsebek, hajtókák, más elrejtésre alkalmas részeket - kell átvizsgálni a tulajdonos általi fogásokkal;
- célszerű, ha az átvizsgálás során folyamatosan kommunikál a személy- és vagyonőr az átvizsgálendő személlyel, mert ez által lekötheti a figyelmét, illetve kontrollálhatja szándékát a kérdéseire adott válaszok és a talált eszközök vonatkozásában;
- folyamatosan figyelemmel kell kísérni az átvizsgálendő személy aktuális pszichés állapotát, magatartását, viselkedését, reakcióit;
- amennyiben lehetőség van rá, törekedni kell arra, hogy az átvizsgálendő személy instabil, az intézkedés akadályozására, támadásra alkalmatlan helyzetben legyen;
- az elvett eszközöket biztonságba kell helyezni, szavatolva, hogy illetéktelen ne férhessen hozzá;
- a ruházat átvizsgálása semmilyen körülmények között sem történhet szeméremsértő módon.

3.2 Mi a helyzet akkor, ha az érintett megtagadja a ruházatátvizsgálásnak való alávetést?

Ilyen helyzet megoldása hasonló a csomagátvizsgálásnál leírtakkal, azzal a fontos különbséggel, hogy a személy ruházata nyilvánvalóan nem tartható vissza, mint a csomag. Belépésnél tehát ennek lehetősége megtagadható, a kilépés viszont beleegyezésével felfüggeszthető, de nem tagadható meg.

Bűncselekmény gyanúja esetén természetesen nem engedhető el a személy, el kell őt fogni és az illetékes hatóságnak át kell adni. Kilépésnél történő hozzájárulás megtagadása esetén, valamint elfogása során a jegyzőkönyv felvétele, továbbá az esemény naplózása feltétlenül megkövetelendő.

Amennyiben az ellenőrzés során a ruházatátvizsgálás közben bűncselekményre utaló,- vagy az objektumra, közbiztonságra veszélyes dolgot fed fel, akkor itt is úgy kell eljárni, mint ahogy az a csomagátvizsgálás hasonló változata esetén szerepelt.

Mi lehet a személy- és vagyonőr általi ruházat,- és a csomagátvizsgálás jogi alapja? Erre – mint az előző foglalkozáson is érintettem - lehetőséget a Vv. tv. 26. § (1) bekezdése ad lehetőséget, mely így szól;

„A vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult: a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;”

Befejezés:

Ennek a foglalkozásnak az volt a rendeltetése, hogy megismerkedjen a bolti őr, valamint a recepciós szolgálat lehetséges teendőivel, a munkavégzés nagybani körülményeivel. Ide csatoltam és kiemelten kezeltem ezen a foglalkozáson a csomag,- és ruházat ellenőrzés/átvizsgálás lehetőségét, fogásait, taktikáját. Ezek esetben különösen veszélyes lehet a jogszerűség és a szakszerűségi alapelvek be nem tartása. Olyan jogok sérülhetnek, melyek az állampolgárok személyéhez kapcsolódnak és alkotmányos jellegűek. Ezekről a Jogi és közigazgatási ismeretek tantárgy keretében részletesen tanulnak.

Összefoglaló kérdések:

1. Magyarozza meg a recepciós szolgálat rendeltetését, munkavégzése jellegét!
2. Milyen részfeladatai vannak a boltban szolgálatot ellátó személy- és vagyonőrnek?
3. Magyarozza el a ruházátvizsgálás taktikáját és mutasson rá ennek jogi alapjaira!
4. Magyarozza el a csomagátvizsgálás taktikáját és mutasson rá ennek jogi alapjaira!
5. Milyen rendellenesség fordulhat elő ruházat,- csomagátvizsgálás során és hogy lehet ezt orvosolni?

12. évfolyam

6.3 Speciális gyakorlat III. tantárgy

6.3.2. Testi kényszer alapjai

(Megjegyzés: e foglalkozás esetében – ahogy a segédlet elején ígértem – nem adok tananyagot, mivel itt a rendészeti szervekkel kapcsolatos kényszerítő eszközök szerepelnek. A személy- és vagyonőr vonatkozásában támadáselhárító eszközökről lehet csak szó, ami nem azonos a kényszerítő eszközökkel. Ugyanakkor itt szerepel a testi kényszer is, ami a személy- és vagyonőr esetében is létezik arányos mértékű testi erő alkalmazása megnevezés alatt. Ezért erre tekintettel kell lennie e foglalkozást vezető kollégának!!).

Elvárások, követelmények a mi részünket illetően e foglalkozással kapcsolatban;

A testi kényszer jogszerű alkalmazása közben használható technikák.

Az intézkedési-beavatkozási helyzet jó felismerése, felmérése és az oda illő megfelelő technikák alkalmazása.

Fontos e foglalkozáson különféle helyzetek beállítása és megoldásának gyakoroltatása!

6.3.4. Személy- és vagyonőri intézkedések gyakorlása I.

(Megjegyzés: e tantárgy esetében – ahogy a segédlet elején ígértem – nem adok összefüggő, részletes tananyagot. De az összehangolás végett néhány részletet ide is betettem, amit a foglalkozásra készülő felhasználhat saját anyaga összeállításakor. Úgyszintén tettem néhány ajánlatot az ellenőrző kérdésekre vonatkozóan is. Kérem ezek célirányos felhasználását, avagy mellőzését. Hozzáteszem a foglalkozáshoz a személy- és vagyonőr jelentéstételi kötelezettségeit, intézkedések, támadáselhárító eszközök alkalmazása esetén, továbbá az intézkedés alá vont panasztételi lehetőségeiről, a kivizsgálás rendjéről. Ez csak egy része a foglalkozásra beütemezett tartalomnak, ezért kiegészítése nélkülözhetetlen! **De a tartalmak közötti összhangra mindenképpen figyeljenek az oktatók!**)

Elvárások, követelmények e foglalkozással kapcsolatban:

Ismerjék meg és gyakorolják a közbiztonságra különösen veszélyes és egyéb tárgyak, eszközök bevitele tiltására vonatkozó ellenőrzés, felismerés végrehajtását, a jelentéstételt, valamint az ügyfél, intézkedés alá vont tájékoztatását a panaszkezelési lehetőségeiről.

Jelentéstétel és kivizsgálás az intézkedésről, a támadáselhárító eszközök alkalmazásáról

A személy- és vagyonőrnek az intézkedéséről, amennyiben kényszerítő eszközök alkalmazására is sor került **szóban – haladéktalanul, rövid úton** – jelentést kell tennie a munkáltatójának.

Az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazását követően a személy- és vagyonőr – **két napon belül – írásban jelentést készít** a munkáltatója részére, a munkáltató az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét vizsgálja.

A kivizsgálás során a munkáltató

1. kényszerítő eszköz alkalmazásával okozott sérülés esetén meghallgatja azt,
 - 1.1. akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint
 - 1.2. azt, aki az eseménynél jelen volt és meghallgatása a tényállás tisztázását elősegítheti, feltéve, hogy a meghallgatandó személy – ide nem értve a rendészeti feladatokat ellátó személyt – a meghallgatásához hozzájárult,
2. tisztázza a rendészeti feladatokat ellátó személy jelentésében észlelt esetleges ellentmondásokat, továbbá
3. a rendelkezésre álló adatok alapján vizsgálja ki a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét abban az esetben, ha az a) pontban foglaltak alapján hozzájárulásra jogosult személy a meghallgatását vagy a válaszadást megtagadja, illetve elérhetősége a munkáltató írásos megkeresésének kibocsátását követő 30 napon belül nem vált ismertté.

A munkáltató a kivizsgálás során tett megállapításait írásban rögzíti. Ennek során állást foglal a jogszerűség, ezzel összefüggésben a szükségesség és az arányosság követelményének megtartásáról.

Az írásbeli jelentés tartalmazza;

1. annak a személynek a nevét, akivel szemben az intézkedést vagy kényszerítő eszközt alkalmazták,
2. az intézkedés vagy kényszerítő eszköz
 - 2.1. alkalmazásának helyszínét,
 - 2.2. alkalmazásának időpontját,
 - 2.3. alkalmazásának időtartamát,
 - 2.4. alkalmazásával szembeni ellenszegülés módját,
 - 2.5. típusát,
 - 2.6. alkalmazásának rövid leírását,
3. a kényszerítő eszköz alkalmazása során okozott sérülés bekövetkezését és leírását, esetleges egészségügyi ellátás esetén a mentőtiszt, vagy orvos nevét, amennyiben elszállították a sérültet, akkor az egészségügyi intézmény megnevezését,
4. a jogellenes magatartás abbahagyására történt-e felszólítás, ha nem, ennek mi volt az oka,
5. a kényszerítő eszköz alkalmazására történt-e előzetes figyelmeztetés, ha nem, ennek mi volt az oka,
6. amennyiben keletkezett anyagi kár, annak mértékét,
7. mi történt a sérülttel, ellátására történt-e intézkedés, ha nem, ennek mi volt az oka,
8. a támadásra használt eszköz leírását, ha támadás miatt történt a kényszerítő eszköz alkalmazása,
9. a tanúk természetes személyazonosító adatait és lakcímét, valamint
10. az alkalmazást lehetővé tevő valamennyi jogszabályhelyre történő hivatkozást.

A sérelmes intézkedéssel szembeni panasz lehetősége

A személy- és vagyonőr intézkedése esetében az, akinek jogát vagy jogos érdekét sértette az SzVM. tv-ben meghatározott kényszerítő eszköz alkalmazása a személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói kamarához (továbbiakban: kamara) fordulhat panasszal.

A kamaránál a panaszt a kényszerítő eszköz alkalmazásától, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemlről később szerzett tudomást, a tudomásszerzéstől számított nyolc napon, de legkésőbb a kényszerítő eszköz alkalmazásának időpontjától számított három hónapon belül lehet előterjeszteni.

Az intézkedést foganatosító személy- és vagyonőrrel szemben benyújtott panaszt az intézkedés helye szerint illetékes az alapszabályban meghatározott területi szervezet bírálja el harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint.

Az első fokú döntés ellen benyújtott fellebbezés elbírálását az országos szervezet alapszabályában kijelölt szerve bírálja el.

Fontos kihangsúlyozni, hogy sem a személy- és vagyonőr, sem pedig a polgárőr nem minősül rendészeti feladatokat ellátó személynek. Éppen ezért nem illetik meg az e körbe tartozókat a rendészeti feladatokat ellátó személyek, intézkedési- és a kényszerítőeszköz használati jogosultságai sem!

Javaslat az összefoglaló kérdésekhez:

Mit kell tartalmaznia a személy- és vagyonőr által készített írásbeli jelentésnek?

Milyen lehetősége van az intézkedés alá vont általi panasztételi lehetőségre?

4. Fegyveres szervek és vagyonvédelem IV. tantárgy

4.1. A kényszerítő,- és támadáselhárító eszközök

Ez is egy olyan foglalkozás, amely nemcsak a személy- és vagyonőri tudnivalókat tartalmazza. Ugyanakkor fontos az, hogy esetében szerepeljenek benne az itt elvárható tudnivalók. Ehhez adok bizonyos részleteket, amit be kell majd ebbe a foglalkozásba beépíteni az illetékes oktatóknak!

Elvárások, követelmények e foglalkozással kapcsolatban: *(kékkel, ami bennünket érint)*

Ismerjék meg a kényszerítő,- és a támadáselhárító eszközök jellemzése, szakszerű és jogszervi alkalmazásuk kritériumait, a rendőrség által alkalmazható kényszerítő eszközöket.

Ismerjék meg és gyakorolják a személy,- és vagyonőr által alkalmazható támadáselhárító eszközöket.

A büntetés-végrehajtásnál alkalmazható kényszerítő eszközök.

A velük szembeni követelmények.

Ismerjék fel a jogtalan támadásra, jogos védelemre és végszükségre vonatkozó jellemzőket, szituációkat.

A személy- és vagyonőr által alkalmazható támadáselhárító eszközök

A személy- és vagyonőr a feladata ellátása során vegyi eszközt (gázsprayt), gumibotot, őrkutyát, valamint – az erre vonatkozó külön jogszabályok rendelkezései szerint – lőfegyvert tarthat magánál, de azokat **csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén** alkalmazhatja. (A kutyavezető-vagyonőr részére az Országos Képzési Jegyzék szakképesítési ráépülést ír elő!)

A személy- és vagyonőr feladatainak ellátása során – bizonyos kötetmek, előírások figyelembe vétele mellett –

1. arányos mérvű kényszerítő testi erőt,
2. vegyi eszközt (gázsprayt),
3. gumibotot,
4. őrkutyát,
5. lőfegyvert alkalmazhat.

A személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazásával

- a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja;

- a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja;
- a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja.

Közterületen órkyutát igénybe vevő kutyavezető-vagyonőr a tevékenységét csak a rendészetért felelős miniszter rendeletében meghatározott feltételeknek eleget tevő, engedéllyel rendelkező kutyavezető-képző iskolák által minősített (vizsgáztatott) kutyával láthatja el.

Amennyiben a személy- és vagyonőr a szolgálatteljesítése, illetve feladatai ellátása során **arányos mérvű kényszerítő testi erőt, valamint jogos védelmi helyzetben vagy végszükségben támadáselhárító eszközt** alkalmazott, az alábbiak szerint járjon el:

1. haladéktalanul jelentse szolgálati előljárójának, diszpécsernek, munkahelyi vezetőjének stb.,
2. értesítse a rendőrséget,
3. biztosítsa a tárgyi bizonyítási eszközöket a rendőrség kiérkezéséig,
4. amennyiben a rendőrség a helyszínre nem vonul ki, a tárgyi bizonyítási eszközöket mellékelje a jelentéséhez,
5. tanúkat kutasson fel,
6. a tanúkat kérje meg, hogy a rendőrség kiérkezéséig maradjanak a helyszínen,
7. amennyiben a tanúk nem akarják megvárni a rendőrök megérkezését, vagy a rendőrök nem vonulnak ki, írja fel a nevüket, elérhetőségüket,
8. nyomok keletkezése, illetve anyagmaradványok visszamaradása esetén azokat biztosítsa a helyszínbiztosítás szabályai szerint,
9. ha változtatott a helyszínen, akkor arról adjon pontos tájékoztatást a kiérkező rendőröknek (mit és miért változtatott),
10. amennyiben rendelkezésre állnak térfigyelő vagy vagyonvédelmi kamerafelvételek gondoskodjon azok rendelkezésre állására, rendőrség részére történő átadására,
11. amennyiben az intézkedés alá vont sérülést szenvedett gondoskodjon az elsősegélyben való részesítéséről, szükség esetén mentőkihívással (jegyezze fel a kiérkező mentőorvos nevét, honnan érkeztek, a mentő rendszámát, a mentőorvos által közölt elsődleges diagnózist, ha elszállították a személyt, hogy melyik kórházba, bent tartják-e stb., illetve a mentőkihívás és a mentő helyszínre érkezésének időpontját),
12. amennyiben a személy a helyszínről eltávozott, akkor jegyezze meg a személyleírását, ruházatát, különös ismertető jelét, nála lévő tárgyakat, csomagot, ha gépkocsival távozott annak rendszámát, típusát, színét stb.,
13. a helyszínre érkező rendőröket pontosan és részletesen tájékoztassa,
14. a tett intézkedéseit a szolgálati naplóban (eseménynaplóban) pontosan és részletesen írja le.

Megjegyzés: az itt szereplő tartalmat feltétlenül érinteni kellene ezen a foglalkozáson, annak ellenére, hogy a foglalkozás tananyaga – lásd kékkel kiemelt követelmény, elvárás - nem tisztán csak a személy- és vagyonőrre vonatkozik!

Javaslat az összefoglaló kérdésekhez:

Mit tarthat magánál a személy- és vagyonőr és milyen helyzetben alkalmazhatja ezeket?

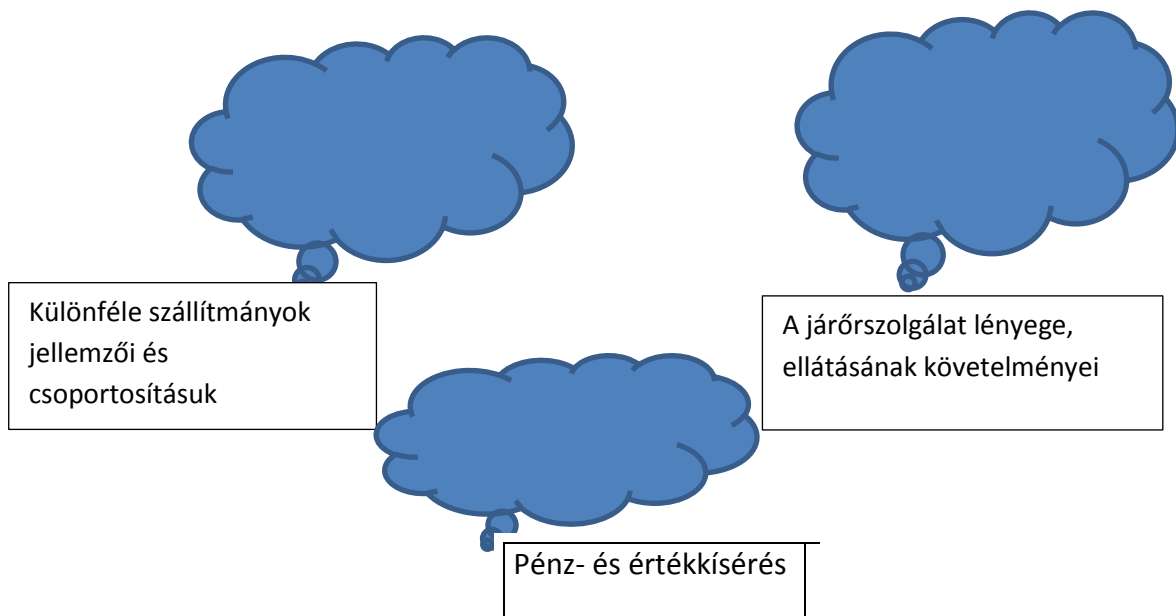
Mit takar az arányos mérvű testi erő alkalmazása, milyen fogásai lehetnek ennek?

4.3. Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: szállítmányok kísérése és a járőrszolgálat ellátásának szabályai

Célkitűzés a foglalkozással kapcsolatosan; megismerni a különféle szállítmányok (pénz, érték) gyalogosan, járművön történő kísérésének követelményeit, szabályait, a járőrszolgálat ellátás különféle formáit, a rendellenesség esetén követendő protokollt. A járőr útvonal és időterv lényegének, tartalmának elmondása.

A foglalkozás fő kérdései;

Bevezető

E foglalkozás keretében a szakma gyakorlása szempontjából meg kell ismertetni a tanulókat a lehetséges szállítmányokkal, ennek kísérésre vonatkozó szabályokkal. Tudni kell, hogy az előző foglalkozások egyikén már érintettük a szállítmányokat és ellenőrzésüket, de ez a védett objektumba való belépés estére vonatkozott. Amiről itt esik szó, az egy kicsit másabb

ennél, mivel itt külön is foglalkozunk a pénz- és érték kíséréssel. Ezen a foglalkozáson kell egy olyan szinte általánosnak mondható, leggyakoribb feladatról is szólni, mint a személy- és vagyonőr által teljesítendő járőrszolgálat. E kérdéskört érdemes részletesebben is kitaglalni! (A járőrszolgálathoz vehető a készenléti (kivonuló) járőrszolgálat is, de erről itt nem írtam, mert a következő fogalalkozás fog róla szólni.)

Fő rész

1. A szállítmányok csoportosítása, különféle szállítmánykísérési feladatok ellátása

1.1 A lehetséges szállítmányok csoportosítása

Minőségük szerint: veszélyes,- kevésbé veszélyes,- nem veszélyes, de nagy értékű anyagok,továbbá nagy kiterjedésű anyagok.

Halmazállapotuk szerint: szilárd,- cseppfolyós és gáznemű anyagok.

A szállítás történhet: közúton, vasúton, vízi,- vagy légi úton.

A szállítmány védelmét befolyásoló tényező a valós, elemzett veszélyeztetési,- továbbá a kockázati szint. (kockázati pontok elhelyezkedése, sűrűsége) Ezeknek kell meghatározni a védelem felépítését, mértékét és módszerét.

Mit kell tisztázni ilyen jellegű vállalás elfogadásának/elutasításának megítélésénél:

- honnan, hova, milyen tartalmú szállítmányt kell eljuttatni
- milyen jellegű,- minőségű szállítóeszközzel (biztosított, jó műszaki állapotú, segélykérővel felszerelt)
- milyen a csomagolása
- kitől, hogyan vesszük át a szállítandó anyagot
- mi az útvonal, ki intézi az útvonalengedélyt
- mi veszélyeztetheti a szállítmányt, honnan
- volt-e ezzel kapcsolatos korábbi tapasztalat a megbízónál.

1.1.1 Pénz és érték kísérés sajátosságai:

Ellentétben a pénz,- értékszállítással, itt a mozgatott vagyon, érték nem kerül ki a megbízó kezéből, a személy,- és vagyonőr csak biztosítja az érintettet, továbbá az értéket, azaz biztosítási jellegű tevékenységet végez. Csak akkor avatkozik be, ha támadás érne a védendő szállítmányt, illetve az ezt vivő alkalmazottat. Az előbbiekből kiderül az, hogy az ilyen jellegű megbízatást teljesítő személy- és vagyonőrnek gyors helyzetfelismerésre és reakcióra van szüksége.

T.

Milyen szituációk fordulhatnak elő ilyen feladat teljesítés során? Ilyenekre lehet számítani;

- a biztosított személyt illetve az értéket külső fizikai támadás éri
- ez a támadás leginkább a biztosított személy ellen irányul csupán
- a megbízott felügyelete alatt lévő érték kerül veszélybe
- a jogos védelem esete fennáll.

Az előbbiekből látszik, hogy a pénz,- érték kísérést végző személy pillanatok alatt olyan helyzetbe kerülhet, amelyben villámgyors helyzetfelmérésre és célirányos reakcióra kényszerül.

A kísérés történhet:

- gyalogosan
- tömegközlekedési eszközön
- taxin
- bármilyen más járművön
- speciális eszközön.

A kísérők száma lehet egy,- vagy több fő.

A kísérő feladatokat úgy is megkülönböztethetjük, hogy egy,- több mozzanatos és összetett kísérés. (egy feladat egy célállomás, egy feladat több célállomás, több feladat több célállomással.)

Megjegyzendő, hogy a pénz,- és érték kísérés gyakran párosul személyvédelemmel is, hisz védeni kell adott esetben azt a személyt, akinél a pénz,- avagy az érték van, amit kísér a megbízott.

Kiemelten fontos teendők pénz,- és érték kísérés kapcsán;

- a feladat és útvonal egyeztetése
- a feltételek tisztázása
- a pénzt,- értéket vivő eligazítása különféle lehetséges kritikus helyzetekre vonatkozóan
- a folyamatos kapcsolat megszervezése, fenntartása
- gyors helyzetfelismerés és célszerű lépések megtétele támadás esetén.

1.1.2 Szállítmánykísérési,- pénz és érték szállítási teendők ellátása

A szállítmánykísérési, pénz és érték szállítási, a rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó személy jogosult felhívni

- ✓ a szállítást jogtalanul akadályozó, illetve az őrzött vagy szállított érték biztonságát veszélyeztető személyt kilétének igazolására,
- ✓ a tevékenységét akadályozó, veszélyeztető magatartásának abbahagyására.

A pénz,- érték szállítás többféleképpen történhet. A megvalósulás szerint történhet gyalogosan, tömegközlekedési eszközön, taxin, bármilyen (egy vagy több) gépjárművel (benne a speciális is). Megvalósulásánál a kísérő lehet fegyvertelen, eszközzel rendelkező, szolgálati kutyával megerősített és fegyveres.

A kísérési feladatban megkülönböztethető egy,- több mozzanatos és összetett kísérés.(a feladat és a célállomás alapján)

A gyalogosszállítás mozgási formái, módszerei: soros,- követő,- és kombinált biztosítással történhet.(elől-hátul, csak hátul, elől - hátul - oldalt) Gyalogos változat esetén a szállító mindig a belső oldalon haladjon!!

A pénz,- és érték szállítás szakaszai:

- a pénz,- érték átvétele (tételes-címlet szerinti és sommás átvétel)
- a berakodás végrehajtása
- a szállítás teljesítése
- kirakodás végrehajtása
- pénz,- vagy érték átadása.

A modern pénz,- érték szállítás

A pénz,- és érték szállítás elleni támadások kétféleképpen lehetnek. Spontánok és un. előre kiterveltek.

A támadások szempontjából legkritikusabb helyek;

- az érték ki,- berakodása
- elhagyatott hely
- csapdaszituáció
- műszaki hiba.

Reagálás ilyen esetben: menekülés, kitérés-kitörés vagy arányos védekezés. (az emberi élet prioritása!)

Pénz,- és értékszállítás páncélautóval

A páncélautó lényegében egy mozgó trezor, amelynek az ajtajai az utcára nyílnak. Ilyen változatnál a védelem többféle, mechanikai, elektronikai és egyben élőerős, hisz a személyzet a védendő értékkel van összezárva.

Speciális jellegére tekintettel ritkán, de elvileg előfordulhatnak még a vasúti,- közúti,- vízi,- és légi járművek illetve szállítmányaik kísérése. Ezért ezekről nem ejtünk szót.

2. A járőrszolgálattal kapcsolatos tudnivalók

2.1 A járőrszolgálatról általában

A járőrszolgálat a vagyonvédelem egyik alapvető formája. A járőrszolgálat során egy vagy több személy- és vagyonőr együttesen, előre meghatározott menetvonalon, körzetben vagy területen hajtja végre tevékenységét, végzi a jogellenes cselekmények megelőzését, felderítését, megszakítását és adott esetben az elkövetők elfogását.

A járőrszolgálat hatékony alkalmazásának eredményeként, jelentős mértékben javulhat a vagyonvédelem eredményessége, különösen akkor, ha ez technikai eszközökkel, berendezésekkel is alátámasztott. Ilyen szolgálati formával láthatják el a megbízásukat az érintett személy- és vagyonőrök különféle objektumon - így gyárak, telephelyek, portaszolgálatok, ipari parkok, logisztikai bázisok, lakótelepek, lakóparkok – belül, de kivételes esetben ezeken kívül is.

A járőrszolgálat célja a védett objektum és vagyontárgyainak a védelme. Nem csak a bűnözők helyszínen való elfogása a dolguk, hanem tényleges betörés esetén a járőrszolgálat megzavarhatja az elkövetőt, illetve biztosítja az ügyfél megérkezéséig a helyszínt, pl. megakadályozandó, hogy teljesen kipakolják a lakást vagy hosszasan kutassanak. *(A biztosítók is akkor fizetnek kártérítést, ha nincs órákig vagy napokig tárva-nyitva az objektum egy betörési kísérlet miatt.)* Segíthetnek abban is, hogy a kiérkezéskor a környékről elmenekülő tettesről részletes leírást adnak a gyors felderítéshez. Szintén segítség az, ha az ügyféllel együtt vizsgálják meg a betörési kísérlet vagy betörés helyszínét, hiszen biztonságérzetet nyújthatnak, amikor a riasztás után be kell menni az objektumba.

2.1.1 A járőrszolgálat lehetséges alkalmazási variációi

A csoportosítása történhet célja, helye, időszaka, rendelkezésre álló eszköz jellege alapján.

- Külön kell venni a védett objektumon belüli hagyományos járőrszolgálatot, a készenléti (kivonuló),- továbbá bizonyos anyagokat, eszközöket kísérő, szállító járőröktől. Más-más ezek rendeletetése.
- Ami a járőrszolgálat ellátásának helyét illeti, ez történhet leginkább a védett objektumon belül, de ezen kívül is. A járőrözés történhet belső és külső területeken. A külső járőrözések során a szolgálat feladata az esetleges behatolások feltárása, illetve az épületek külső nyílászáróinak ellenőrzése, szükség esetén haladéktalan intézkedés megtétele. Belső

járőrözés esetén szintén feladata a szolgálatnak a káresemények feltárása, a nyílászárók állapotának, meglétének ellenőrzése.

- Az időszaknál beszélhetünk a nap egy részéről, avagy a teljes huszonnég órájáról. Ilyen szolgálati forma alkalmazására leginkább munkaidő után van igény. A legtöbb objektumban viszont igény van a munkaidő alatti és a munkaidő utáni járőrszolgálatra is.
- Ami a rendelkezésre álló technikai eszközöket, berendezéseket illeti széles a lehetőségek köre. Nyilvánvalóan lehet gyalogos a járőr, de gépjárművel megerősített is. Ha az utóbbi áll fenn, akkor lehet, hogy GPS műholdas követőrendszerrel van felszerelve. Ennek a korszerű technikának a segítségével a diszpécserközpont vezetője egy monitoron látható térképen állandóan szemmel kísérheti járművek pillanatnyi hollétét.

A járőrszolgálat vonatkozásában a konkrét feladattól, - tevékenység jellegétől függően beszélhetünk ellenőrző, - összekötő, - biztonsági, - megerősítő, - és általános feladatú járőrökről.

2.2 Járőrtevékenységről általában

Ez a szolgálati forma nagyon jól alkalmazható nagy területen, szétszórtan elhelyezkedő létesítmények őrzése során. A járőrtevékenység végrehajtása lehet: folyamatos, rendszeresen ismétlődő és esetenkénti!

A végrehajtását egy illetve kettő személy végezheti, de az éjszakai órákban, rossz látási viszonyok között és meghatározott terep körülmények között minimálisan ketten teljesíthetik e szolgálati formát. A járőrtevékenység során az időjárásnak megfelelő szolgálati öltözetet kell viselni.

A konkrét feladatokat űrutasításban kell meghatározni és a teljesítésüket jelenteni. A meghatározott járőr útiránytól eltérni csak rendkívüli esemény észlelése esetén vagy erre való reagálás során lehet. Az útirányokba fellelhető ellenőrzési pontokat érinteni kell és a megfelelő nyugtázást is végre kell hajtani.

Amennyiben a megbízó szakemberei folyamatosan jelen vannak a létesítményben, úgy lehetséges úgy szabályozni, hogy a járőrözés megkezdését és a befejezését is számukra jelenteni kell.

A járőrözés során tapasztalt rendkívüli eseményeket észlelésüket követően azonnal kell jelenteni. Önálló járőrszolgálat esetén a váltás vezetője köteles a szükséges intézkedéseket megtenni és a meghatározott személyek értesítését elvégezni.

A jelentés rendje eltérő lehet. Lehet a vagyonzvédelmi vállalkozás ügyeletének, a megbízó által működtetett diszpécserszolgálatnak, a megbízó által megnevezett személynek, a rendőrségnek, tűzoltóságának, stb. jelenteni. A jelentés elsődlegességét maga az esemény határozza meg. Pl. tűz esetén a tűzoltósághoz történő bejelentés után lehet értesíteni a meghatározott személyeket. A járőrözés során, sok helyen alkalmaznak ellenőrző berendezéseket, melyeknél a járőrözést végző személynek meghatározott időközökben jeleznie kell az elhaladását. („csekkelő pont”) Ahol nincs ilyen berendezés, de van beléptető rendszer, ott ezt a rendszert is lehet használni a járőröknek. A kártyájuk segítségével jelzik a rendszernek az elhaladásuk időpontjait.

A járőri tevékenység végrehajtása során a szükséges azonnali intézkedéseket meg kell tenni, melyek többek közt lehetnek:

- jogtalan benntartózkodó eltávolítása/tatása/;
- létesítményt ért behatolás, támadás elhárítása, e tevékenység folytatásának megakadályozása;
- a létesítmény külső falfelület sérülései, nyitott nyílászárók észlelése esetén azonnali értesítések és a szükséges intézkedések megtétele a további kár megelőzésére / pl. ablakok bezárása, ajtók lezárása, stb. /;
- kerítések sérülései esetén a helyszín biztosítása, kutatás megszervezése;
- tűz, - vagy robbanás.

A folyamatos végrehajtás általában olyan létesítmények esetében szükséges, ahol nem működnek technikai berendezések, nagy a védendő érték, fontos üzleti információk halmozódnak fel, a terület

és a terepviszonyok ezt indokoltá teszik és nem utolsó sorban, amelyet a megbízói szabályozás ilyen létesítmények közé sorolja. A rendszeres járőrözés időköze általában egy és két óra.

Esetenkénti járőrözési feladatot főleg nagyobb területi egységnél vagy egyes eseményekre való reagálásként alkalmaznak.

A járőrözési tevékenység során fontos a folyamatos kapcsolattartás a járőr és az irányítója között. Ezért rádiókapcsolatot folyamatosan kell fenntartani. A mobil telefon ebben az esetben nem alkalmas az információ gyors továbbítására.

2.2.1 Épületen belüli járőrözés

Ilyen helyen történő járőrözés során az elsődleges cél az épületen belüli területekre meghatározott biztonsági előírások betartásának ellenőrzése. A megbízó vonatkozó belsőszabályozása alapján a létesítményben való benntartózkodás feltétele lehet a munkáltatói kártya látható helyen történő viselete. A létesítményben tartózkodókat, akik nem viselnek kártyát udvariasan, határozottan fel kell szólítani a kártya bemutatására és fel kell hívni a figyelmet viselésére. Amennyiben ezzel pillanatnyilag nem rendelkezik ennek tulajdonosa, úgy vissza kell kísérni a munkahelyének megnevezett területre és ott ellenőrizni a személyazonosságát.

Vendégkártyával rendelkező személy esetén meg kell tudakolni a keresendő munkaterületet és odakísérni és "átadni" a megnevezett személynek, szervezeti egység képviselőjének. Olyan esetben, amikor az illető nem tudja igazolni magát vagy az általa elmondottak alapján megállapítható, hogy a benntartózkodása jogtalan akkor fel kell szólítani a létesítmény elhagyására. Az ellenőrzési pontig kell kísérni, ahol az adatait fel kell venni és jegyzőkönyvezni a tényeket. Az eseményt jelenteni kell az ügyeletnek, valamint a biztonsági ágazat területileg illetékes személyének. Amennyiben ezen személy nem hajlandó a felszólítás ellenére a területet elhagyni úgy azonnal értesíteni kell a biztonsági szolgálat erre kijelölt személyt, szolgálatát, stb., a rendőrséget.

Munkaidőn túl a helyiségek lezártóságát is ellenőrizni kell. Nyitott ajtó esetében haladéktalanul intézkedni kell a helyiség lezárásáról, a tényét az eseménynaplóba be kell jegyezni.

Amennyiben kulcs maradt a zárban és nem tartózkodik senki a helyiségben, akkor a kulcsot ki kell venni, és az eseménynaplóba bejegyezni a kivétel tényét és időpontját. A munkaidő után a benntartózkodók jogosultságát ellenőrizni kell az előzetes engedély alapján. A jogosulatlan személyt fel kell szólítani a terület elhagyására és a vonatkozó utasítás alapján eljárni.

A járőrözés egyik szempontja lehet a tűzvédelmi szabályok érvényesülésének a biztosítása.

Munkaidőben a dohányzásra vonatkozó előírások betartása lényeges szempont. Szükséges továbbá ellenőrizni a tűzoltó eszközök meglétét, a menekülési útvonalak járhatóságát, a nyílászárók működképességét, a jelöléseket és a világítótesteket. Abban az esetben, ha tűzveszélyes tevékenységet végeztek a létesítményben, úgy a tűzvédelmi szabályzat rendelkezései alapján a vagyonvédelmi tevékenység ellátása során a járőrözési tevékenységhez kapcsolódóan kell leellenőrizni, hogy tűz keletkezésének lehetősége nem áll fenn.

Hiányosság észlelésekor az eseménynaplóba rögzíteni kell a tényt és a megbízó által kijelölt személy értesítését is elvégezni.

2.2.2 Épületen kívüli szabadterei járőrözés

Ennek a változatnak elsődleges célja a létesítmény épületeken kívüli területein a biztonsági előírások érvényesülésének, a létesítményt határoló kerítések épségének ellenőrzése valamint az illetéktelen behatolás megakadályozása, felfedezése és a szükséges intézkedések megtétele. Nagyon fontos kérdés ez esetben is a megfelelő kommunikáció megléte, folyamatos fenntartása. Egyre inkább elterjed a mobil telefonok használata, de az már csak a szükséges további értesítésekhez használható fel hatékonyan. Főként vegyi üzemek esetében a mobil telefonok nem használhatók, hanem speciális

rádiók alkalmazására kerül sor. Folyamatos rádiókapcsolat megléte biztosítja a váltásvezető azonnali értesíthetőségét, a járór biztonságát, segítség hívását és a gyors információ áramlását.

Rossz látási viszonyokra is fel kell készülni, ezért a feladatot teljesítő őrköt ellátni megfelelő kézi lámpával.

A létesítmények esetében nagyon fontos feladat a parkírozó, időszakosan leállított járművek ellenőrzése. Ez a járműparkolási jogosultságának ellenőrzését, esetleges külsősérülések megállapítását, a kijelölt parkolási terület elfoglalását, a járművön lévő rakomány sértetlenségének megállapítását, vagy a zártság állapotának ellenőrzését foglalja magába. A járművek közelében, vagy között lévő személyekre, különös gondot kell fordítani a jogosulatlan jármű elvételének megakadályozására. Ez a külsőparkolók esetében fokozott figyelemmel végrehajtandó tevékenység. Hiányosság észlelése esetén jegyzőkönyvet kell felvenni és a hiányosság mértékének függvényében azonnali jelentés megtétele.

Az épületek külsőnyílászáróinak zárt állapotát minden egyes teljesítés esetén ellenőrizni szükséges. Munkaidőn túl még inkább fokozott jelentőséggel bír a nyitott állapotban lévő ajtó és ablak. Nem elég csak megszemlélni, hanem nyitással le is kell ellenőrizni a zártságot.

Vészkijáratokra ez fokozottan érvényes.

A munkaidőn túli személyi mozgások esetében mindig meg kell győződni a benttartózkodás és az esetleges anyagmozgatás jogosságáról.

A tűzvédelemre vonatkozó előírások ebben a végrehajtási formában is szempontok. Annyival bővül, hogy a létesítményen kívüli területeket is figyelni kell egy esetleges tűzterjedés észlelésére tekintettel.

A kerítések mentén minden esetben annak épségéről szükséges meggyőződni. A bejutások észlelésére a kerítés mellette sávokat kell figyelni / fű letaposása, ágak vagy gallyak törése, friss rögzítés vagy más színű kerítésdarab észlelése, friss sérülés a kerítésen, kerítés alatt ásási, túrasi nyomok, gépjárműnyomok, stb. /.

A biztonsági berendezések egyes elemeinek sérülés mentességéről is meg kell győződni.

Rossz látási viszonyok között a terület megvilágítása elengedhetetlen. A világítótestek hiánya már napközben derüljön ki és intézkedni kell a megbízó értesítésével a pótlásra, javíttatásra. Amennyiben a látási viszonyok nem megfelelőek úgy minimálisan kettő ór hajthatja végre a tevékenységet.

Járőrözés során tapasztalt egyes rendkívüli eseményeknél teendő főbb feladatok

2.2.3 A járőrszolgálat megtervezése, dokumentálása és a rendkívüli események

T.

Az adott létesítményben, objektumban a járőrözést is meg kell tervezni és az Őrutasításhoz kapcsolódóan el kell készíteni az egyes útirányterveket. Ezek biztosítják, azt, hogy a létesítményben a védelem teljes körű legyen. A mechanikai és egyéb védelmek, valamint a járőrözés kombinációja igen nagy hatékonysággal tudja biztosítani a javak védelmét és a jogellenes behatolást, s időben lehet felfedezni az esetlegesen bekövetkezett tűz és egyéb eseményeket. Az útirányterv elkészítése nagyfokú figyelmet követel meg készítőjétől, s egyúttal az adott létesítmény alapos ismeretét is feltételezi. Az elemzés, értékelés alapján elkészített útirány tervet nem elég egyszer a gyakorlatban kipróbálni, hanem több alkalommal kell kipróbálni. Az útiránytervben kell meghatározni az általános ellenőrzési szempontokat, s a napi szolgálat során kell ezeket kiegészíteni az aktuális információknak megfelelően. Meg kell határozni az optimális útvonalat, hogy a létesítményben a felügyelet biztosított legyen. A rendszeres időközönként több tényező határozza meg, ezek közül néhány legfontosabb elem:

- létesítmény területi és földrajzi elhelyezkedése
- a védendő érték nagysága
- a meglévő biztonságtechnikai eszközök száma, elhelyezése.

A járőrtevékenység megkezdését és a befejezését az esemény naplóban jelezni kell. Amennyiben valamilyen rendkívüli esemény észlelése történt, úgy ezt is az esemény naplóban kell rögzíteni

Rendkívüli eseménynek minősíthető mindaz az esemény, mely a normális folyamatoktól eltér, és valamilyen kárt okoz, vagy károkozáshoz vezethet melynek során személy vagy megbízói tulajdon kerül közvetlen veszélyhelyzetbe és egyedi intézkedések megtétele válik szükségessé. Azt nem szabad elfelejteni, hogy a megbízóval kötött szerződés kerete a vagyonvédelmi tevékenységnek. A megbízó meghatározhatja, hogy az általános elvárásokon felül, melyeket tekint a saját kárviselése szempontjából rendkívüli eseménynek.

Rendkívüli események lehetnek:

- a megbízónál történt tüzesetek függetlenül a kár nagyságától és az eloltás módjától
- a megbízó dolgozói által, vagy ellenük elkövetett bűncselekmények
- a megbízó tulajdonában, vagy használatában lévő gépjárművel okozott tömeges, vagy halálos baleset
- halálos vagy súlyos személyi sérüléssel járó munkabaleset
- a fegyveres biztonsági őrség, feladatainak ellátását akadályozó cselekmény, lőfegyverhasználat, fegyver és lőszer eltűntetése
- a megbízó létesítményei, eszközei, berendezése ellen végrehajtott erőszakos cselekmények vagy esek kísérletei

Ezen események körébe beletartozik:

- a biztonsági szolgálat feladatait akadályozó cselekmény
- minden olyan esemény, amely közvetlenül vagy közvetve a működés biztonságát hátrányos módon és jelentős mértékben befolyásolja
- a vagyon és biztonságtechnikai rendszerekből érkező riasztások
- a vagyon és biztonságtechnikai rendszerek működésképtelenné válása, egyes elemeinek meghibásodása, megrongálódása vagy megsemmisülése.

A megváltozott körülmények hatására az emberek reakciója szintén változik. Ilyen esetekben a legfontosabb a személyek megnyugtatása, mely többféle képen lehetséges. Ezek közül néhány példa, személyes példamutatás, hogy én nem félek és ezért másnak sincs félnivalója, határozott magatartás tanúsítása átvéve a " vezető " szerepét. Tekintettel arra, hogy minden közösség összetétele más és más, ezért nem lehet pontos instrukciókat adni.

Mindenféleképpen a biztonsági szolgálat tagja vegye át az irányító szerepet és határozott esetleges félelmét nem mutatva szervezze és irányítsa a szükséges tevékenységeket.

A rendkívüli események sora igen tekintélyes, azonban vannak közös cselekvési sorok, melyeket általánosságban meg lehet nevezni.

A személy- és vagyonőr a járőrözés időpontjait és tapasztalatait a Járőrnaplóban dokumentálja

2.3 Kárenyhítés és bejelentés bizonyos események bekövetkezése során

Kárenyhítés

Elsőként a személyek mentése a legfontosabb. Ezt követi a nagy vagy a társaság szempontjából kiemelten fontos érték mentése. A kárenyhítés a legfontosabb és szinte minden ezzel foglalkozó jogszabály és előírás kiemelt fontosságot tulajdonít a végzésének. Elég, ha csak a végszükség fogalmát említem, mely a Btk-ban meghatározott esetekben büntetlenséget biztosít. De lényegében a tűz elleni védekezésről szóló törvény alapján is mindenki kötelessége a kárenyhítés függetlenül a munkakörétől.

A biztonsági szolgálatnak megfelelő mélységig szükséges ismernie a létesítményt és annak adottságait, hogy a leginkább szükséges intézkedéseket és a lehető leggyorsabban tudja végrehajtani.

A kárenyhítésbe beletartozik, ezen belül is prioritást élvez a személyek életének és testi épségének megóvása, mentése, ezért ezt kell elsőnek elvégezni. A mentés, menekítés igen nagy körültekintést igényel az azt végző személytől. A további sérüléseket meg kell előzni és a sérült személyt elsősegélyben részesíteni. A tűzriadó terv mellékletét képezi a kiürítési terv, mely a meneküléssel kapcsolatos fontos információkat adott létesítményre vonatkozóan tartalmazza. Ezt követheti az anyagi javak mentése. A kimentett javak esetében megfelelő őrzést kell biztosítani mindaddig, ameddig a további tárolásra jogosult, avagy az eredeti tulajdonos azt át nem veszi. Az őrzés ilyen esetekben fokozott figyelmet igényel, és megfelelően dokumentálni kell a mennyiséget, minőséget, állapotot. Rendkívüli eseménynél a körülményekhez képest a

legbiztonságosabb őrzés helyet kell megválasztani és a további őrzésre jogosult személy azonosságát és jogosultságát le kell ellenőrizni. Minden illetéktelen személyt el kell távolítani a javak közeléből.

Bejelentés

A rendkívüli eseménytől függően több állami szervezet számolja fel az eseményeket. Ezért, valamint a szakszerű kárelhárítás minél gyorsabb megkezdése érdekében az érintett szervezetet haladéktalanul elsőként kell értesíteni.

Ezek a szervek általában: Országos Mentőszolgálat, a Rendőrség és a Katasztrófavédelem.

Az un. egységes hívószám (120) alkalmazása óta a bejelentések egy helyre futnak be, ahonnan illetékes szervhez való rendelése azonnal megtörténik. A bejelentésnek, pontosnak és érthetőnek kell lennie. Általában az alábbi kérdésköröket kell érinteni bejelentés során:

- A bejelentőszemélye, telefonszáma
- A rendkívüli esemény pontos helyszíne, címe / létesítményen belüli pontos elhelyezkedése/
- Az esemény jellege és nagysága, kiterjedése
- Személyek száma, veszélyeztetettsége és annak mértéke, a már bekövetkezett sérülések súlyossága és a megkezdett elsősegély milyensége
- A bejelentő vagy más által már megtett, bevezetett intézkedések lényege.

Befejezés

Ennek a foglalkozásnak a meghatározó része maga a járőrszolgálattal kapcsolatos tudnivalók volt. (A járőrszolgálathoz vehető a készenléti (kivonuló) járőrszolgálat is, de erről itt nem írtam, ahogy ezt a bevezetőben is kimondtam.) Nyilvánvalóan e szolgálati forma eredményes ellátása az itt leírt elméleti alapokon túl, mindezek gyakorlását is igényli, illetve feltételezi!

Az első rész magát a szállítmányokat és ezek kísérését is érintette rövidebb formában.

Összegezve a vagyonvédelmi tevékenység nagyon fontos eleme a járőrzéssel történő létesítmény ellenőrzés. A megbízó elvárja, hogy a megbízásban meghatározottak szerint a vagyonvédelmi vállalkozás és munkatársai a lehető legmagasabb színvonalon teljesítsék a vállalt feladatukat. A járőrzési tevékenység igen fontos feladat. Végrehajtása nagy figyelmet igényel a végrehajtójától. A tevékenység nem csak magával az előre meghatározott útvonalon történő végrehajtást, hanem a végrehajtás során tapasztalt rendkívüli eseményekre való reagálást is magába foglalja.

Összefoglaló kérdések:

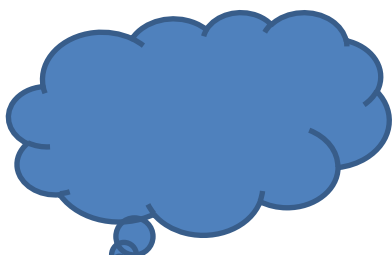
1. Magyarozza el a különbséget a pénz,- érték kísérés, valamint a szállítás között!
3. Mit tud mondani a pénz kísérésről?
4. Mi a járőrszolgálat rendeltetése, hol történhetnek ilyenek?
5. Milyen kötelezettségei és jogosultságai léteznek az objektumon belül járőröző szolgálati személynek?
6. Beszéljen a járőrszolgálat tervezéséről és dokumentálásáról!
7. Mit kell tartalmaznia a szolgálati személy rendkívüli eseményről szóló, a hatóság felé irányuló bejelentésének?

4.4. Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: a készenléti (kivonuló) járőrszolgálat ellátásának szabályai és a speciális őrzés védelem

Célkitűzés a foglalkozással kapcsolatosan; ismerjék meg a tanulók a készenléti (kivonuló) járőrszolgálat ellátásának követelményeit, szabályait, a kapcsolattartás lehetőségeit, a jogellenes cselekmény elkövetésén tetten ért személlyel szembeni szakszerű fellépés, továbbá a speciális őrzés, védelem lényegét és megvalósítását.

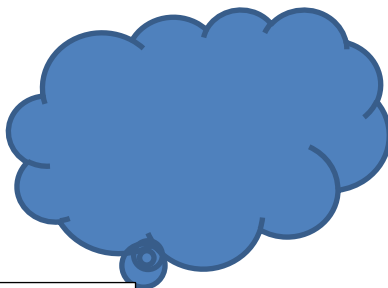
A foglalkozás **fő kérdései**;

A készenléti (kivonuló) járőrszolgálat lényege, jellemzői

A távfelügyelettel kapcsolatos kötelezettségek

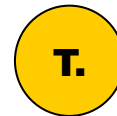

A speciális őrzés-védelem lényege, ellátásának jellemzői

Bevezető

E foglalkozás keretében a szakma gyakorlása szempontjából meg kell ismertetni a tanulókat a készenléti (kivonuló) járőrszolgálattal, a hozzá kapcsolódó előerős és technikai, műszaki berendezési elemekkel és a jelzés okának kivizsgálásával, az ottani intézkedések lényegével. A foglalkozás második része érinti, röviden az un. speciális őrzés-védelem lényegét, megvalósítási lehetőségét.

Főrés

1. A készenléti (kivonuló) járőrszolgálat lényege, jellemzői

Egyre több vállalat és magánszemély ismeri fel annak jelentőségét, hogy készenléti (kivonuló) járőrszolgálat alkalmazásával könnyebbé és biztonságosabbá teheti mindennapjait. E speciális szolgálati forma segítségével felügyelete alatt tarthatja ingatlanjait és ingóságait a megbízó. Használatával biztonságban tudhatja értékeit és ez valós előnyt jelent számára. Azon cégek és magánszemélyek, akik törődnek biztonságukra, azok egyre nagyobb számban kivonuló járőrszolgálat igénybevételével valósítják meg elvárásaikat.

A készenléti (kivonuló) járőrszolgálathoz hozzátartozhat, fontos elemét képezheti, valamilyen típusú vagyonvédelmi rendszer, továbbá a 24 órás diszpécser szolgálat is. A vagyonvédelmi rendszerektől érkező jeleket egy speciális számítógépes központ fogadhatja és dolgozhatja fel. Riasztáskor az ügyfelek adatlapja megjelenik a diszpécser monitorján, innen a legfontosabb információkat továbbíthatják a kivonuló járőrszolgálat felé, valamint értesíthetik az ügyfeleket is. A diszpécser tehát az a szolgálati személy, aki többek között folyamatos kapcsolatban van a járőrökkel és riasztás esetén azonnal a helyszínre irányítja őket. Természetesen a megrendelő igénye a meghatározó itt is! Megválaszthatja, hogy riasztás esetén csak telefonos értesítést kapjon az eseményről ("*értesítendő*" szolgálat), vagy a járőrszolgálat ki is vonuljon a helyszínre ("*kivonulás*" szolgálat). A kivonuló járőrök azért, hogy mennél hamarabb (5-15 percen belül) a helyszínre érjenek, gépkocsival rendelkeznek, illetve ezt használnak.

Gépkocsizó járőrszolgálat

Az ilyen jellegű járőrszolgálat hozzátartozhat a behatolás- és tűzjelző riasztórendszerek komplett távfelügyeletéhez, illetve kiegészítő jelleggel a rendezvények biztosításához is. Autós járőröknek a mindenkori KRESZ előírásait betartva kell a megadott címre kijutniuk!

Betörés esetén a járőr feladata

- az elkövető visszatartása a hatóság kikerkezéséig,
- elsősegélynyújtás, ha szükség van rá,
- a helyszín biztosítása,
- az esetleges további károk megakadályozása.

Betörés esetén értesítendő

(amennyiben távfelügyeleti és gépkocsizó járőri szolgáltatás is létezik)

- diszpécser,
- rendőrség,
- tulajdonos,
- ha kell, a mentők,
- ha kell, a tűzoltók,
- egyéb, az elhárításhoz a szükséges egységek.

A hatékony fellépés garanciája lehet;

- az összehangolt csapatmunka, korszerű technika
- az autók szakszemélyzete
- a riasztásnak megfelelően érkezés a helyszínre
- továbbá annak érvényesítése, hogy minden riasztás egyaránt fontos.

2. A távfelügyelettel kapcsolatos kötelezettségek

Távfelügyeleti rendszer alkalmazásával, ellenérték fejében távfelügyeleti tevékenységet végző személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás vagy ilyen tevékenységet végző személy a megbízás teljesítése során a fentiekén túl egyéb feladatok elvégzésére is köteles.

Ezek a kötelezettségek az alábbiak:

1. riasztás esetén köteles meggyőződni arról, hogy a riasztás nem a rendszer nem megfelelő üzemeltetéséből ered, valamint a riasztás valódiságát és kiváltó okát ellenőrizni;
2. köteles továbbá a naplóba bejegyezni a kötelezettsége teljesítését, a kötelezettséget teljesítő személy nevét, a teljesítés idejét és módját.

A kötelezettsége teljesítését követően – ha szükségessé válik – kezdeményezheti a rendőrség intézkedését. Ha a rendőrségi intézkedés kezdeményezése kötelezettsége teljesítése nélkül történik úgy a rendőrség jogosult a felmerülő – az önköltségszámítás szabályai alapján kiszámított – költségeit a tevékenységet végzővel szemben érvényesíteni.

Feladatai:

- a felügyelet alatt álló vagyon, védett objektummal szembeni jogsértő cselekmény megelőzése
- a felügyelet, őrzés előírás szerű teljesítésének technikai úton történő ellenőrzése
- a kerítések, védelmi,- és jelzőeszközök, valamint a világítás milyenségének ellenőrzése
- a jogtalan behatolás felfedése, az elkövető elfogása, hatóságnak történő átadása
- a védett objektumra vonatkozó előzetes intézkedések megtétele
- a helyszín biztosítása az érintettek s a hatóság kiérkezéséig
- folyamatos kapcsolattartás a központtal illetve a megbízóval
- a vonatkozó közlekedési szabályok betartása.

3. A speciális őrzés-védelem lényege, ellátásának jellemzői

Befejezés:

Ennek a foglalkozásnak az volt a rendeltetése, hogy megismerkedjen a magánbiztonsági szolgáltatásokkal, az itt tevékenykedő Személy- és vagyonőrök munkájával, kiemelten a kötelezettségeiket és jogosultságaikat. Kapjon általános megközelítésben betekintést az objektumokról őrzésük-védelmük rendszeréről, továbbá a Személy- és vagyonőr szolgálatra jelentkezéséről a szolgálat átadásáról/átvételéről.

Összefoglaló kérdések:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

6.4 Speciális gyakorlat IV. tantárgy

6.4.2. A testi kényszer alaptechnikái

Célkitűzés a foglalkozással kapcsolatosan; ismerjék meg és gyakorolják be a tanulók az aktív és a passzív ellenállás felismerését, megtörését különféle fogások és fellépések által.

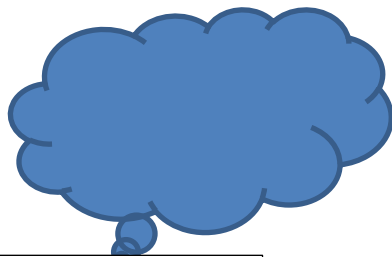
Legyenek képesek alap,- vagy elvezető fogások, illetve a belőlük történő szabadulás mozzanatainak, valamint fogásváltásnak a szabályos alkalmazására.

6.4.3. Személy- és vagyonőri intézkedések gyakorlása II.

Célkitűzés a foglalkozással kapcsolatosan; a Rendezvénybiztosítás lényegének megismerése, egy mozzanatának szabályos bemutatása, elemzése és gyakorlása. A támadásra alkalmas eszköz elvétele elméleti alapjai és fogásainak megismerése, gyakorlása, továbbá a helyszínbiztosítás leírása, részbeni végrehajtása.

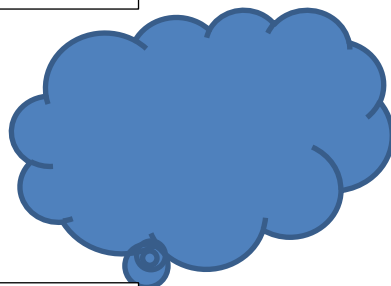
A foglalkozás fő kérdései;

A rendezvénybiztosítás lényege, követelményei és sajátos jellemzői

A támadásra alkalmas eszközök felismerése, elvétele

A helyszínbiztosítás ellátásának követelményei, jellemzői

Bevezető

E foglalkozás keretében a szakma gyakorlása szempontjából meg kell ismertetni a tanulókat a lehetséges rendezvényekkel, ezek biztosításának sajátos követelményeivel, lehetőségeivel, eszközeivel. Ehhez kapcsolódva meg kell tanulniuk a támadó,- tiltott (közbiztonságra veszélyes) eszközök ellenőrzését, felismerését elvételét ilyen jellegű szolgálati feladat ellátása során. A foglalkozás harmadik része adjon lehetőséget a helyszínbiztosítás lényegével, követelményeivel megismerkedni. De kerüljön sor néhány helyzetbeállítással ilyen részfeladat ellátására, a kikerülő hatósági személy tájékoztatására.

Főrés

1. A rendezvénybiztosítás lényege, követelményei és sajátos jellemzői

A Magyar Értelmező Kéziszótár meghatározása szerint a rendezvény szervezett, közösségen belül rendezett (szórakoztató jellegű) összejövétel. Ennek egy része a rendezvényszervezés maga, valamint ennek biztosítása. Ez utóbbihoz tartozik az előkészítési,- teljesítési, és a zárási-érkeletési szakasz. Ez alatt kell érteni a kapcsolódó tervező, előkészítő, szervező és megvalósító tevékenységet.

A **rendezvénybiztosítás** azon intézkedések és tevékenységek összessége, amelyek kisebb-nagyobb csoportokat, tömegeket vonzó események zavartalansága, a rendezvényeken résztvevők, személy- és vagyonbiztonsága érdekében kerül alkalmazásra.

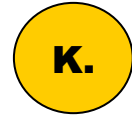
A rendezvénybiztosítás céljai közé tartozik a rendezvény zavartalanságának biztonsága, a rendbontásra irányuló törekvések megakadályozása, a rendbontást előidéző személyek kiszűrése, kiemelése, az illetéktelen személyek távoltartása, a rendezvényen megjelenő „szereplők-fellépők” testi épségének biztosítása.

Ezért összegezetten azt lehet mondani, hogy a rendezvény biztosításrendeltetései az alábbiak;

- az esetleges veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, diszkrét és kulturált kezelése,
- a rendbontásra irányuló törekvések megakadályozása,
- a rendbontást előidézők kiszűrése, és a rendőri szervekkel együttműködve ezen személyek kiemelése,
- a nem kívánatos személyek, a tiltott tárgyak, közbiztonságra veszélyes eszközök bejutásának megakadályozása, egyáltalán a részvételi jogosultság ellenőrzése
- az illetéktelenek eltávolítása
- a közterület, a természet és a környezet megóvása
- a be- és kivezető utak biztosítása, a parkolás segítése
- veszély esetén közreműködés a kiürítésben
- az érdeklődők, érintettek tájékoztatása a vonatkozó szabályokról.

A rendezvényeknek több fajtája is lehet, ezért különböző szituációk fordulhatnak elő.

A rendezvények számos szempont szerint csoportosíthatók:

- A rendezvény hatóköre szerint:
 - világrendezvény (pl. olimpia, foci VB)
 - kontinenst érintő rendezvény (pl. foci EB)
 - nemzetközi rendezvény több ország részvételével
 - országos rendezvény
 - regionális rendezvény
 - kistérségi rendezvény
 - városi vagy helyi rendezvény
- Helyszín jellege szerint:
 - nyitott rendezvény
 - zárt rendezvény
- Megrendezés gyakorisága szerint:
 - egyszeri rendezvény
 - rendszeres rendezvény
- Gazdasági cél szerint:
 - profitorientált rendezvény
 - non-profit rendezvény
- A rendezvény jellege szerint:
 - művészeti rendezvény
 - sportrendezvény
 - politikai rendezvény
 - kulturális rendezvény,
 - fogadások
 - tárgyalások
 - tudományos konferenciák stb.
- Rendezvény célja szerint:
 - hagyományteremtő rendezvény
 - hagyományőrző rendezvény
 - imázs teremtő rendezvény
 - imázs erősítő rendezvény
 - szórakoztató rendezvény
 - közösség erősítő, építő rendezvény
 - oktató, ismeret közvetítő rendezvény
 - profitszerző rendezvény

Ezek közül kétfélét fogok érinteni a továbbiakban. Az egyik a zenés-szórakoztató,- a másik pedig a sportrendezvény. Elvileg azonos dologról van szó, de tartalmilag mégis van köztük bizonyos eltérés, még a biztonsági személyek jogait, kötelezettségeit, lehetőségeit is.

Mindenféle rendezvényhez szükséges biztonsági terv készítése, illetve az ebben leírtak alkalmazása

A sportrendezvény biztonsági tervének tartalmaznia kell:

- ✓ a sportrendezvény megnevezését, helyét, időpontját és időtartamát, a rendező szerv, rendező megnevezését, képviselőinek nevét és címét, továbbá a rendezvény helyszínének leírását és vázlatrajzát;
- ✓ a jegyértékesítés módját, a kiadható belépőjegyek szektoronkénti számát, a jegyek vásárlásához (elosztásához) kapcsolódó esetleges korlátozásokat;
- ✓ a sportrendezvény helyszínére való belépés és eltávozás rendjét;
- ✓ a közönségnek - különösen a fogyatékos nézőknek - a sportrendezvény helyszínén történő elhelyezésére, az elhelyezés esetleges megváltoztatására vonatkozó előírásokat;
- ✓ a sportrendezvényre be nem vihető tárgyak körét, a tárgyak őrzésének helyét és az őrzés módját, azokat a magatartásokat, amelyek tanúsítója a sportrendezvényről eltávolítható, vagy akinek a belépése megtagadható;
- ✓ a sportrendezvényen való részvétel feltételei, a részvételre vonatkozó korlátozások, továbbá a sportrendezvény belső rendjére vonatkozó szabályok nyilvánosságra hozatalának módját;

- ✓ a rendezésben közreműködők nevét, létszámát, tevékenységük szabályait, a sportrendezvény biztonsága érdekében a rendező szerv, rendező által alkalmazni kívánt technikai-védelmi berendezéseket, azok alkalmazási módjának leírását;
- ✓ a sportrendezvény helyszínének baleset, elemi csapás, tömeges rendbontás esetére vonatkozó írásbeli kiürítési, menekítési tervét, figyelemmel a fogyatékos személyek menekítésének biztosítására;
- ✓ a rendezvény környezetében található közlekedési csomópontok vázlatrajzát;
- ✓ a rendezésben közreműködők elhelyezésének és alkalmazásának tervét a mérkőzés idejére, valamint a mérkőzést megelőző és az azt követő időtartamra vonatkozóan;
- ✓ a kiemelt biztonsági kockázatúnak minősített labdarúgó mérkőzés esetén a vendégcsapat szurkolóinak kísérését végrehajtó a rendezésben közreműködők elhelyezésének és alkalmazásának tervét;
- ✓ a kiemelt biztonsági kockázatúnak minősített labdarúgó mérkőzésekre utazó sportszervezet vagy annak biztonsági felelősével folytatott egyeztetés eredményét, valamint a rendezésben közreműködők igénybevételeének módját, a vendégrendezők felhatalmazását és feladatai ellátásának rendjét;
- ✓ a sportrendezvény megszakítására, felfüggesztésére és befejezetté nyilvánítására vonatkozó sportszakmai eljárásokat;
- ✓ a média-akkreditáció módját és működési területük pontos meghatározását.

(Ha a jóváhagyott biztonsági tervben a biztonsági személyzet létszáma a tíz főt eléri, akkor a biztonsági személyzet legalább egy tagja biztonságszervező, legalább három tagja személy- és vagyonőr kell legyen.)

Ehhez hasonló terveket kell készíteni más jellegű rendezvényhez is.

A rendezvénybiztosítás során általában három védelmi kört „rajzolni” meg. A védelmi körök típusai:

- külső,
- középső,
- belső védelmi kör.

A külső körmagába foglalja a rendezvények helyszínének közvetlen környezetében és a megközelítési útvonalakon megoldandó biztosítási feladatokat, a helyszín külső határának biztosítása, illetéktelen személyek behatolásának megakadályozásának céljából.

Nagy létszámú rendezvény esetén alkalmazhatnak a tömegben a tömeg mögött elhelyezett megfigyelőket, akik folyamatosan tájékoztatják a vezetőt a hangulatról, esetleg a gyanús eseményekről.

Rendezvénybiztosító és kommunikációja, reakciói

Az eddig leírtakból kitűnik, hogy a rendezvénybiztosítás egy olyan komplex feladat, melynek során nagy hangsúly vetül a kommunikációra és a konfliktuskezelésre. Maga a biztosítás –mint ahogy már írtam - nemcsak a rendezvény zavartalan lebonyolításának felügyeletét, hanem az érkező és a rendezvényen tartózkodó vendégek útbaigazítását valamint segítségét is magába foglalja.

Rendkívüli események kapcsán konfliktushelyzeteket kell kezelni, melyeket szinte majdnem csak verbális eszközökkel kell megoldania a személy- és vagyonőrnek. A testi erőszak, a támadáshárító eszköz alkalmazása, hacsak nem elkerülhetetlen, általában mellőzendő. A rendezvényeken általában felmerülő problémák nem minden esetben az agresszivitásból, hanem a szabályok be nem tartásából, vagy meg nem értéséből adódhatnak. Sokszor előfordul, hogy a személy- és vagyonőr valamint a vendég elbeszél egymás mellett. Ez adódhat abból, hogy az információátadással megbízott személyzet nem megfelelően tájékoztatja a vendéget.

Pl.: A Budapest Sportaréna szektorkiosztása első látásra elég bonyolultnak tűnik. Megérkezik a vendég a jegyével, a kapunál érdeklődik hová szól a jegye, melyre nem kap megfelelő választ. Megunja a keresést, leül valahová, ahová később megérkeznek a hely „tulajdonosai”. Ekkor letámadja a legközelebb eső biztonsági őrt, aki esetleg nem tud semmit a történetről, hogy azonnal igazítsa útba. És itt válik fontossá, a munkát végző őr mennyire kommunikatív, és a vendégnek milyen a vérmérséklete. Általában a legtöbb konfliktus a ilyen helyzetből adódik. Mindenképpen fontos, hogy az ilyen szituációkban résztvevő személy- és vagyonőrök rendelkezzenek azokkal a kommunikációs eszközökkel, melyekkel megfelelően tudják kezelni a konfliktusokat. A leghatékonyabb, ha a szolgálati személy által „küldött” kommunikáció magabiztosságot, hozzáértést és nyugodtságot sugall.

A konfliktuskezelések során a verbális eszközöket – szakkifejezések, szakmai beszédmódok, beszédtechnika, protokollnyelv, idegen nyelv ismerete - lényegre törően, világosan fogalmazva, tagoltan, de udvariasan kell alkalmazni. Tartózkodni kell a túlzott tőmondatoktól, mert utasító jelleget ölthet. Utasítani akkor kell, ha a konfliktust nem lehet másképp kezelni. (Pl.: Kérem, azonnal hagyja el az épületet!) Kerülni kell a fenyegető magatartást (mind verbális, mind nem verbális módját), de fel lehet hívni a figyelmet a cselekmény következményeire (szakszavak).

Jelen esetben mind a kommunikáció mind a konfliktuskezelések során igen nagy hangsúlyt kapnak a nem verbális eszközök. Már maga az egyenruha sok emberből visszatetszést vált ki. Előfordulhat, hogy a „támadás” nem magának a személynek, hanem az egyenruhának szól. Van olyan eset is, mikor pont ez vált ki tiszteletet. A ruházat mindig legyen tiszta és rendezett, különben nem veszik komolyan viselőjét.

Nagyon fontos a megfelelő testtartás. Semmiképpen ne legyen támadó, de fontos, a határozottság. Nem szép látvány az unott, „laza” testtartás sem, hiszen az ő „kirakatban” van. Nemcsak magát a személyt, hanem esetleg az egész rendezvényt minősítheti.

Kerülni kell a testi érintkezést, mert ez utalhat támadó szándékra, és sértheti az egyén személyes terét.

Megfelelően használt mimikával sokat segíthetünk. Egy nyugodt arckifejezés, tekintet segíthet a partner megnyugtatásában, illetve több bizalmat ébreszt az emberekben, mint egy szúrós, ideges, esetleg flegma arckifejezés. Mindenki szívesebben kér útbaigazítást vagy segítséget egy olyan embertől, akin látszik, hogy érti a dolgát és nem kell tőle tartani.

Fontos kontrollálni az érzelmi viszonyulás kifejezését. Ez főleg a politikai rendezvényeknél igaz. A személy - és vagyonőrnek pártatlannak kell lenni, semmilyen érzelmet nem tükrözhet, Tartózkodnia kell a véleménynyilvánítástól, mert ez igen sok konfliktus forrása lehet.

A különböző kommunikációs eszközök használatakor, különbséget kell tenni, a rendezvény jellege miatt. Egy komolyzenei vagy protokoll rendezvényen elengedhetetlen az elegáns megjelenés (öltöny, kosztüm), a rendezett, ápoltság külső. A kommunikáció egyik axiómája szerint – lehetetlen nem viselkedni – meg kell különböztetni különféle viselkedésformákat, a rendezvény jellegét figyelembe véve. Másképp viselkedik ugyanaz az ő egy sporteseményen és másképp egy kulturális rendezvényen.

A rendezvénybiztosítást végző személy- és vagyonőr jogosultságai:

A rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó személy jogosult mindazon intézkedések megtételére, amelyekre a személy- és vagyonőr jogosult. A rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó személy:

A zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyt a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján, ha a szerződésből fakadó kötelezettségeit érvényesíteni más módon nem tudja – különösen a **testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében**

- a) csomagja tartalmának bemutatására felszólítani,
 - b) rajta és csomagján kizárólag fémtárgyak kimutatására alkalmas eszközt alkalmazni,
 - c) ennek visszautasítása esetén, a rendezvényen való részvételét megtiltani;
- a rendezvény megtartását **akadályozó vagy zavaró**, annak biztonságát veszélyeztető, illetve az ott jogellenesen tartózkodó személyt
- d) kilétének igazolására felszólítani,
 - e) a rendezvényen való részvételét megtiltani,
 - f) távozásra felszólítani,
 - g) amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni.

A sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó **sportrendezvényeken** rendezői feladata során a sportról szóló törvényben meghatározottak szerint, a sportrendezvényről eltávolítandó személyt a rendőrség kéréséig **visszatartani**, abban az esetben, ha személyazonosságát a vagyonőr felhívásra nem igazolja.

A sportrendezvényen résztvevő **ruházatának, csomagjainak átvizsgálására** a rendezvény biztosítását végző rendőr és a biztosítást végző rendező szerv alkalmazottja vagy a rendező (személy- és vagyonőr) egyaránt jogosult.

Jóllehet a legtöbb rendezvény lebonyolításában sok a hasonlóság, - ennek ellenére minden egyes rendezvény helyszínt előzetesen "be kell járni", és minden jelentős körülményt fel kell mérni. A tűzvédelmi szempontokat épp úgy figyelembe kell venni, mint a tömeg mozgásának szabályait. Arra különösen oda kell figyelni, hogy ne legyenek a helyszíneken a tömeg mozgását akadályozó szűk keresztmetszetek. Minden rendezvényre kizárólag csak annyi személy léphet be, amely az adott előírások szerint megengedett. Ebben a kérdéskörben nagyon konzekvensen kell eljárni.

A sikeres rendezvénybiztosítás alappillére a rendőrséggel és a szervezőkkel történő korrekt és pontos együttműködés, ahol a feladatok jól elhatároltak, a felelősség kérdése és annak mértéke egyértelműen tisztázott.

2. A támadásra alkalmas eszközök felismerése, elvétele

Amit ellenőrizhetnek adott esetben a személy- és vagyonőrök, azokat két csoportba lehet sorolni, Egyik az a csoport melyet adott rendezvényre bevitele megrendelő által kihirdetett és megtiltott. A másik csoportba vehetőek a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök, melyeket sehová sem lehet bevinni rendezvényre.

Jelen esetben csak a második csoportba tartozókat érintem.

Melléklet a 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelethez

A közbiztonságra különösen veszélyes eszköz:

- a. az olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágó éle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szűrőhosszúság vagy a vágó él méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (különösen: íj, számszeríj, francia kés, szigonypuska, parittyá, csúzli);
- b. a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer);
- c. a láncsal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezek;
- d. az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray);
- e. az olyan eszköz, amely az utánzás jellege és méretarányos kivitelezése miatt megtévesztésre alkalmas módon hasonlít a lőfegyverre (lőfegyverutánzat);
- f. az olyan eszköz, amely elektromos feszültség útján védekezésre képtelen állapot előidézésére alkalmas (elektromos sokkoló).

Gázspray, íj, számszeríj, szigonypuska csomagküldő szolgálat, ügynöki tevékenység, házalás és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás útján nem forgalmazható.

Olyan elektromos sokkoló nem gyártható, nem szerezhető meg, nem birtokolható és nem forgalmazható, amely az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2005. június 27-i 1236/2005/EK tanácsi rendelet szerint tiltott eszköznek minősül. Ez a tilalom a Magyar Honvédségre, a rendvédelmi szervekre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, az Országgyűlési Őrségre, a nemzetbiztonsági szolgálatokra, a Magyarország területén állomásozó fegyveres szervekre és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök birtoklására és használatára engedéllyel rendelkező szervekre és személyekre is vonatkozik.

Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában gázspray közterületen, nyilvános helyen – ideértve az ott lévő járművek belső tereit is –, valamint közforgalmú közlekedési eszközön csak tokban, dobozban, zárt tároló eszközben vagy ruházat alá rejtve birtokolható (szállítható)

Felmerülhet a kérdés, hogy a közbiztonságra veszélyes eszközök felfedése milyen módon történhet adott helyekre való belépés során? Erre szolgálhatnak a fémdetektorozás, más néven fémkeresőzés, un. kézi fémdetektor vagy komolyabb fémkereső beléptető kapuk.

3. A helyszínbiztosítás ellátásának követelményei, jellemzői

Helyszín: az a hely, ahol valamely, a nyomozás szempontjából jelentőséggel bíró esemény lezajlott.

A helyszín körébe kell vonni azt a területet is, amely még szorosabb összefüggésben lehet a bűncselekmény közvetlen elkövetési helyével.

Helyszínbiztosítás: a helyszín változatlan állapotában való megőrzésére irányuló tevékenység. Sokoldalú aktív tevékenység, amely kiterjed az ott levő személyek, értékek szükséges védelmére és a helyszínnel összefüggően fellelhető bizonyítékoknak felderítésére és a mindezeket szükséges intézkedések végrehajtására.

A helyszínbiztosítás.....

- nem csak a rendőrség feladata, hanem abban más állampolgárok is részt vehetnek
- legfontosabb rendeltetése a bűncselekmény helyszínének változatlan állapotában való fenntartása a helyszíni szemle bizottság megérkezéséig
- az életmentés a legfontosabb érdek, a segítségnyújtás kötelező még akkor is, ha meg kell változtatni a helyszínt.

A helyszínbiztosítás feladatai:

- tájékozódás a helyszín körülményeiről, a helyszín behatárolása
- értesítésadás
- elsősegélynyújtás, további károsodások megelőzése
- a tetten ért elkövető elfogása
- a nyomon való üldözés (akkor, ha.....)
- a helyszín körülhatárolása, a nyomok, elváltozások biztosítása
- a közrend fenntartása
- jelentés
- a tanúk visszatartása, illetéktelen személyek eltávolítása.

Befejezés:

Ennek a foglalkozásnak az volt a rendeltetése, hogy megismerkedjen a rendezvénybiztosítással, a helyszínbiztosítással, valamint minimális képet szerezzen a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökre és felfedésükre, ellenőrzésükre vonatkozóan.

A rendezvénybiztosítás során sokféle verzióval találkozhat a személy- és vagyonőr. Ezek között a leggyakrabban a sport és szórakoztató-táncos rendezvény fordulat elő. Ezért érintettem csupán e két félélt. Az utóbbira vonatkozóan megemlítem a 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet, mely a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételére vonatkozik. Ebből további részletek ismerhetők meg a témára vonatkozóan.

A 2. és 3. oktatási kérdés esetében a lényeg az, hogy a tanulók tudják beazonosítani a közbiztonságra különösen veszélyes eszközöket.

Összefoglaló kérdések:

1. Magyarozza el, mit kell érteni rendezvény megnevezés alatt és milyen rendezvénycsoportokat ismer?!
2. Mi a rendezvénybiztosítás lényege?
3. Milyen sajátossága lehet a sportrendezvény biztosításának?
4. Milyen sajátossága lehet a táncos rendezvény biztosításának?
5. Milyen kötelezettségei és jogosultságai léteznek rendezvénybiztosítás során a Személy- és vagyonőrnek?
6. Soroljon fel 4-5 közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, és egyet jellemezzen közülük!
7. Milyen módon lehet ellenőrizni a közbiztonságra különösen veszélyes eszközöket a Személy- és vagyonőrnek?

Kapcsolódó jogszabályok és a felhasznált irodalom

- Magyarország **Alaptörvénye**;
- a munka törvénykönyvéről szóló **2012. évi I. törvény**;
- A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló **2005. évi CXXXIII. törvény** (a továbbiakban: **SzVMt.**);
- a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló **2009. évi LXXVI. törvény**;
- a Rendőrségről szóló **1994. XXXIV. törvény**;
- az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló **2012. évi CXX. törvény**;
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló **2011. évi CXII. törvény**;
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló **2012. évi II. törvény** (a továbbiakban: **Szvt.**), ami immár egy egységként tartalmazza a szabálysértésekkel összefüggő valamennyi eljárásjogi kérdést csakúgy, mint az egyes szabálysértésként azonosított törvényi tényállást. Ez utóbbi körülmény miatt a törvény – hatályba lépésével egyidejűleg – hatályon kívül helyezte az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet is, valamint kötelezte az önkormányzatokat arra, hogy 2012. május 31-éig valamennyi, önkormányzati rendeletben szerepeltetett, szabálysértésekre vonatkozó rendelkezésüket helyezték hatályon kívül;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény, illetve az azt 2013. július 1-jével felváltó, a Büntető Törvénykönyvről szóló **2012. évi C. törvény** (a továbbiakban: **Btk.**);
- a büntetőeljárásról szóló **1998. évi XIX. törvény** (a továbbiakban: **Be.**);
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (5. könyv Dologi jog)
- 2004. évi CXL törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól
- 175/2013.(X.28) számú kormányrendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- **a sportról szóló 2004. évi I. törvény**
- Dr. Korinek László: Félelem a bűnözéstől.(Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 1995 Budapest)